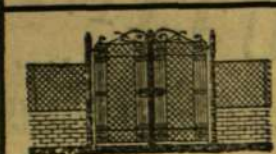

BUDAPESTI CZÉGEK.

KOLLERICH PAL ÉS FIAI
első magyar 4999
sodronyszövet-fonat és
szitaárú-gyára
IV., Ferenc József-rakp. 21.
Ajánlja számos kiállításán első
díjakkal kitüntetett gyártmányait

Fényképésze ti készülékeket
mükedvelők számára, legújabb ut-
távosítókat kitűnő szemüvegeket
és orrosítottókat, megvizsgált maxi-
mal-lázhőmérőket, Aneroid (lég-
nyomérőket) szabadalmazott rajz-
eszközöket ajánl
CALDERONI és Társa Budapest.

Fájós lábakra
ajánlom készítményemet
GERŐ ADOLF
cipész mester
V., Fűrdő-utca 2. sz.
Dianafürdő-épület.

Legmagasabb
PÉNZ-KÖLCSÖNÖK
SORSJEGYEKRE
és egyéb
ÉRTÉKPAPIROKRA
olcsóbban mint bárhol kaphatók
KORMOS GYULA
ÉS TÁRSA
bank- és váltó-üzletében,
BUDAPEST,
V. Dorottya-utca 5. szám.

Toronyórákat
legelőbban, legújabb és legjob-
ban készíti: 5002
Mayer Károly L.
óragyára,
Budapesten, VII., Kazinczy-u. 3.
Képes árjegyzékek bérmentve.

KÖZPONTI 5000
VÁLTÓ-ÜZLET RÉSZV. TÁRSASÁG
IV., Bécsi-utca 4. szám,
legelőnyösebben vesz és elad mindennemű érték-
papirokat és pénznemeket.

SCHACHNER JÓZSEF A.
Budapest, Nádor-utca 15
Kétszerült, biscuits, tea-süte-
mény, Graham-kenyér, torta-
és salonn-cukorka-gyáros.
Vidékre megrendelések jutányosan
eszközöltetnek. 5048

TESTORY ÉS FIA
csak váci utca 24.
ajánlják dúsgazdag diszmuárú-raktárukat
a legelőbb árak mellett.
Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Az 1890: XIV. törvényozikk alapján létesített
**MAGYAR IPAR- ÉS
KERESKEDELMI BANK-
RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG.**
Budapest, V., nádor-utca 4. sz.
Teljesen befizetett részvényítőke 5.000.000 frt.
V-VI ker. főkosztály VI-VII k. főkosztály
Podmaniczky u. 2. Teréz-kört 2.
(Váci-kört sarkán.) (Király-utca sarkán.)

KÜHNE E.
gazdasági gépgyára Mosonban
Legjobb és legelőbb sorveto-gépek,
már is 12.600 példányban elterjedve.
Mindennemű gazdasági gépek nagy választékban!
Főraktár: Budapest, VI. ker., váci körút 21-ik szám.

VÉRTESSI SÁNDOR
udv. illatszertár „Vénushoz” 5007
Krisztof-tér 8. sz. a. Budapesten.
Ajánlja gazdagon felszerelt illat-raktárát, mindennemű angol és
francia illatszereket, hajkefőcs, olaj- és szappan-neműeket,
ugyszint nagy választékban bel- és külföldi toilletto-cikkeket.

FOGAK
darabja 1 forint 50 kr.
APFEL fogműtermében
Budapest, Erzsébet-tér 10. szám,
Deák-tér sarkán.

Kézesség mellett
Kézesség mellett
fogak dbrja frt 1.50
fogak fogsonk,
fogak dbrja frt 1.50

TÉA, RUM
de
COGNAC!
3 üveg 7/10 *** 5 frt
5 liter cognac 8 frt
1 l. Jamaica-rum, 1/4 kilo kara-
ván-téa eredeti kínai-doboz-
ban, 1 kilo fin. vegyes téa-süte-
mény, 1 üveg 7/10 *** cognac,
mindössze 6 frt
és pedig bérmentve, csomagol-
ás és szállítással együtt,
Sárkány Józsefnél,
Budapest, Erzsébet-körút, 54.

Fénykép
műtermek
DIVALD KÁROLY FIAI
hatvani utca 1. szám.

LATZKOVITS A.
(Budapest, váci-utca 22)
specialis készítője jó szabású férfi-ingeknek
dús választék francia és angol férfi-dívat-
és finom szövött áru cikkekben.

Kések, ollók, beretvák
feltűnően kezeség mellett legelőbb
gyári áron
Schubertli János P.
kőműves és kőszőrös m.
Budapest IV. Gránátos u. 3.
Hatvani u. sarkán.
Javitások és vidéki megrendelések
gorsam teljesítetnek.

„Intona”
— (Ariston) acélhangokkal —
változtatható érezjátéklapokkal és korlátlan
műszerral. — Ezen új ismételt hangszereket minden
előzetes tanulmány és zeneismeret nélkül szíves meg se-
letzesszerinti zenedarabot lehet játszani.
Ára 12 frt, a kótalapok dbrja 30 kr.

KERTÉSZ TÓDOR
bel- és külföldi
műiparáruk raktára.
BUDAPEST
Dorottya-utca 1. sz.
Kiválóan új nagy képes ár-
jegyzéket bérmentve kült.

!!Nincs többé köhögés!!
MELL- ÉS TUDÓBAJ ELLEN!
Dr. med. Fáykiss Szepesti Kárpáti Növénykivonata.
Egy üveg ára használati utasítással 75 kr.
Czukorka 1 doboz 35 kr. **Tea** Egy csomaggal
1 csomag 20 kr. **Tea** Egy csomaggal
1 csomag 20 kr. **Tea** Egy csomaggal
1 csomag 20 kr.
Tizenöt év óta legjobb eredménnyel
használták köhögés, rekedtség, ka-
tarhus, hökhnur, náthas (in-
fluenza), szájköveltség, tüdőgyul-
adás stb. ellen.

PSERHOFER J.-féle gyógyszer-tár
Bécsben, I. kerület, Singerstrasse 15. szám alatt „zum goldenen Reichsapfel”
vértisztító labdaccai
melyeket azelőtt „Egyetemes labdaccai”-nak neveztek jogosan megér-
demlik az utóbbi nevet mivel ezek a labdaccai nagyon sok betegségben használhatók
kitűnő hatásúak. Ezek a labdaccai sok évtized óta vannak általánosan elterjedve és ke-
vés olyan család van, mely egy kis készletet ne tartana otthon ebből a kitűnő házi-
szerekből. Számos orvos ajánlja ezeket a labdaccaikat házihasználatra különösen ama bajok
ellen, melyek rossz emésztés és székrekedés által támadnak, u. m.: epikerin-
gés zavara, májba, bélgyengeség, felfújódások, az agyban való vértolu-
lás, aranyér esteiben stb. Vértisztító tulajdonságuknál fogva különösen jó hatással
vérszegénységben és az ebből eredő betegségekben: sápadtságban, ideges
fejfájásban stb. A vértisztító labdaccai hatás enyhe, fájdalommentes, azonnal és így
a leggyöngébb betegek és gyermekek is bizvást bevehetik.
Ezen vértisztító labdaccai több mint 100 év óta tiszták és hamisítatlan minőségben
kaphatók az arany birodalmi almához: címzett gyógyszer-tárban Bécsben Singer-
strasse 15. szám a., és egy 15 szem labdaccait tartalmazó doboz (skatulya) ára 21 kr.
o. é. Egy csomag, melyben 6 doboz van, 1 frt 5 krba kerül; bérmentelen utánvételi
küldésnél 1 frt 10 kr. Egy csomagnál kevesebb nem küldetik el.
Az üszeg előbbeni bekiütésénél (mi legelőbban postautalványval eszközöltetik)
bérmentes küldéssel együtt: 1 csomag 1 frt 25 kr., 2 csomag 2 frt 30 kr., 3 csom-
ag 3 frt 35 kr., 4 csomag 4 frt 40 kr., 5 csomag 5 forint 30 kr. és 10 csomag
9 frt 20 krba kerül. — E kívül még mindennemű megbízások elfogadotnak s a
leggyorsabban és legelőbban teljesítetnek az arany birodalmi almához: cím-
zett gyógyszer-tárban: Bécs, Singerstrasse 15. sz. a.
Csak azon labdaccaik valódiak, melyeknek használati utasítása
J. Pserhofer aláírásával van ellátva és ezen aláírás minden doboz
főcélén vörösen van nyomtatva. Raktár Budapest, Török József
gyógyszer-tárban, Király-utca 12. sz. a.

„Intona”
— (Ariston) acélhangokkal —
változtatható érezjátéklapokkal és korlátlan
műszerral. — Ezen új ismételt hangszereket minden
előzetes tanulmány és zeneismeret nélkül szíves meg se-
letzesszerinti zenedarabot lehet játszani.
Ára 12 frt, a kótalapok dbrja 30 kr.

!!Nincs többé köhögés!!
MELL- ÉS TUDÓBAJ ELLEN!
Dr. med. Fáykiss Szepesti Kárpáti Növénykivonata.
Egy üveg ára használati utasítással 75 kr.
Czukorka 1 doboz 35 kr. **Tea** Egy csomaggal
1 csomag 20 kr. **Tea** Egy csomaggal
1 csomag 20 kr. **Tea** Egy csomaggal
1 csomag 20 kr.
Tizenöt év óta legjobb eredménnyel
használták köhögés, rekedtség, ka-
tarhus, hökhnur, náthas (in-
fluenza), szájköveltség, tüdőgyul-
adás stb. ellen.

VASÁRNAPI UJSÁG

7. SZÁM. 1893. BUDAPEST, FEBRUÁR 12. 40. ÉVFOLYAM.

Előfizetők feltételei: VASÁRNAPI UJSÁG és egy évre 12 frt POLITIKAI UJDONSÁGOK együtt feltétve 6 *
Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG egy évre 8 frt feltétve 4 *
Csupán a POLITIKAI UJDONSÁGOK egy évre 2.50
Külföldi előfizetőknek a postaiag meghatározott viteldij is eszátalodó.

MÁNYOKI ÁDÁM.
(1673—1757.)
Az a sok zivatar, mely hazánk történelmé-
véig vonult, a nyugodt fejlődést folyton
akadályozta és elsöpörte még azt is, a mit
békésebb idők teremtek. A mi művészi emlé-
ránk maradt, nem sok, de mégis elég bizonyosá-
got tesz, hogy a művészetek ápolására nálunk
is megvolt a talaj és megvoltak a tehetségek.
A honalkotás első századában emelt püspökségek
és kolostorok közül a pécsi egyház első rendű
műépítészeti alkotás; a későbbi építkezésekből
a kassai dóm és több kisebb templom szintén
előkelő műizlést hirdetnek. A művészetek virág-
zásáról azonban nagyjából csak írott emlé-
kek beszélnek. Régi templomok százados més-
rétegei alatt gyakran találni festészeti emléke-
ket, melyekben nemesek a vallásos, hanem a
nemzeti felfogás is nyilvánul.

solatlan bemutatunk, németországi képtárak
érdekessége.
Mányoki Ádám 1673-ban született Szokolján,
Sáros megyében. Életének történetéből csak any-
nyit tudunk, hogy Scheitz András hannoverai
festőnél, majd Párisban Largiellière Miklósnál
tanult, később ugyanott és Hollandiában foly-
tatta tanulmányait. Rövid ideig II. Rákóczi

Ferenc szolgálatában állott. 1712-től II. Ágost
lengyel király udvari festője volt és Varsóban
tartózkodott, majd III. Ágost szász király udvari
festője lett, s mint ilyen halt meg Drezdában
1757-ben. E szerint tanuló évei részben a
17-ik század végére, részben pedig a 18-ik ele-
jére, önálló művészi tevékenységének évei pedig
a 18-ik század első felére esnek. De nemesak

Mindezek azonban csak kevés és homályos
adaleköt szolgáltatnak művészeti multunkhoz.
Szobrászati, festészeti emléküink a régi korból
igen kevés maradt fenn. Mikor már a művelt
nemzeteknél virágzik a művészet, a német festészet e
nagy úttörő művésze. Csak a XVIII. század leg-
elején, mikor az arczképfestészet mindenféle
annyira föllendült, tünt fel nálunk is két festő-
művész, **Kupeczky János és Mányoki Ádám**, kik
azonban a kedvezőtlen körülmények miatt szin-
tén külföldre menekültek, s ott fejlődött ki mű-
vészetük.

Eredetije a schlesheimi bajor királyi képtárban.
MÁNYOKI ÁDÁM SAJÁT FESTÉSŰ ARCKÉPE.

Az arcz szépségét
legbiztosabban megszerzi és fentartja
Leichner
zsirpora
és
Leichner hermelin-pora
E híres arczporok a legmagasabb női körökben s a legelső művésznők által
előszeretettel alkalmazotnak; a bőrt éles vagy poros levegő ellen megvédik;
s fiatalos, viruló kinézetet adnak neki. Csak zárt szelenczékben a gyárban:
Berlin, Schützenstrasse 31 és minden illatszerekereskedésben.
Ovakodjunk az utánzatoktól.
Illatsz.-vegyész, s kir.
desz. színházak szállítója.
4130

időre, hanem eddig ismert néhány műve után itélve, művészetének jellemére nézve is egészen a 18-ik századba esik. Megvannak mind ama sajátosságai, melyek e század festését jellemzik.

A 18-ik század, melynek derekát a művészetben a francziák XV. Lajos, a németek pedig a rokokó korának nevezik, egészen sajátos helyet foglal el a festészet történetében, egyrészt visszanez a múltba, a renaissance-művészet korába, másrészt pedig előre tekint a 19-ik századba, de a múlttal is laza és fölületes kapcsolatban van, azt meg épen nem lehet mondani, hogy a jövőnek hírnöke volna. A múlttal összehasonlítva a művészi teremtő erő megfoghatóságát vesszük rajta észre; a jövővel összehasonlítva pedig azt találjuk, hogy nincs meg benne még a csirája sem annak, a miből a 19-ik század festésze keletkezett, hacsak nem az, hogy Franciaország művészeti felsőbbsege már ekkor nyilvánvaló volt.

Az önállóbb fölfogású művészi egyéniség nem hiányzik teljesen, csak hogy számuk elenyészően csekély az esetet forogtat számához képest. Olaszországban Tiepolo, Spanyolországban Goya, Franciaországban Boucher, Watteau, Fragonard, Liotard, Angolországban Hogarth, Reynolds és Gainsborough körülbelül a legkiválóbb, legjellemzesebb képviselői a festészetnek és egyik-másik igazi gyermeke annak a társadalomnak, melyben élt. Iskoláról, a régi, jó értelemben, szó sem lehet. Ezt a 17-ik század végén keletkezett és a következő századra örökségként átszállott művészeti akadémiák váltották föl.

Az új intézményben gyökerezik a 18-ik századbeli művészet és kivált a festészet egyik fő jellemvonása. Az akadémiák e művészeti oktatásban szigorú, kényszerítő szabályokat jelentenek, melyek elnyomják az egyén önállóságát, jelentik továbbá az a nézetet, hogy mindenki elsajátíthatja mind azt, a mi megkívánatik ahhoz, hogy művész legyen, tehát azt jelentik, hogy a művészetet tanulni lehet, jelentik végül a gyakorlat által szerzett nagy technikai jártasságot. Különösen az utóbbi téren elért eredmények voltak azok, melyek a szellemeket fogva tartották és minden igényt kielégítettek. Innét van, hogy az olasz, a németalföldi és a spanyol iskolák technikáinak összekeveréséből előállott eljárás közös tulajdonná vált és a nagy sokaság egyenlő technikai készültséggel egyenlően festett.

Ez a routine különösen szembeszökő a múlt századról átszállott másik jellemző örökségen, az arcképen. Ámbár a 18-ik században a fal-kép általánosan divott, mégis az arckép az a fajta a festészetnek, mely e századot, úgy mint a múlt század végét is leginkább jellemzi. A 17-ik század második felében Franciaországban François de Troy, Hyacinthe Rigaud és Nic de Largillière voltak a legkiválóbb arcképfestők. Az utóbbi Mányoki mestere, állítólag nem kevesebb, mint 1500 arcképet festett volna. Largillière, Rigaud, Kupetzky, Mányoki és akár az angol Hogarth és a többinek arcképeit egymással összehasonlítva édes testvéreknek látszanak. A technikai routine képezi köztük a rokonsági kapcsolatot. De az alakok bármilyen élénk, sőt sokszor megkapó megjelenésűek, mégsem eléggé meggyőzők. Mindig csak arról tanuskodnak, hogy az eltanult jártosság mennyire uralkodott a művész egyénisége fölött. Szívesen elhiszszük, hogy a képen megvan annak az egyénisége, a kit a festő ábrázolt, de nem találjuk meg benne a művész egyéniségét.

Mányoki Ádám két festménye, melyet ma bemutatunk, a 18-ik századbeli művészet e termékei sorába tartozik. Az egyik a művész saját arcképe a schleissheimi bajor királyi képtárban, a másik gróf Gotter G. A. képmása a braunschweigi hercegi képtárban. Mind a kettő műl

századbeli lajstromok tanúsága szerint a magyar festőknek kétségtelenül hiteles műve.

Tekintve azt, hogy Mányoki 43 éven át II. Ágost lengyel király, majd III. Ágost szász király udvari festője volt, föltehetjük, hogy néhány száz képet festett. Ismert és hiteles művei mindazáltal igen ritkák. A 18-ik századbeli festészetnek egyik jellemző vonása az is, hogy termékei nagyobb részt ismeretlenek, a mennyiben ma is ama családok birtokában vannak, a melyeknek ősei megrendelték vagy megvásárolták és a művészet történeti kutatók eddig csekélyebb figyelembe részesítették. Ha a 18-ik század festészetét egykor oly beható kutatás tárgyává tesszük, mint újabb időben a 15. és 16-ik századét, akkor talán magyar művész is számosabb művel fog helyet foglalni a festészet történetében.

TÉLEN.*

I.

Beh jó világ a hóvilág,
De csak meleg szobában;
Virulhat kinn a jégvirág,
Ha kézben telt pohár van!

Fel is köszöntöm tél apót,
Hogy újra visszatérel:
Terítsen enyhe takarót
Vetésre, venyigére.

Vidor tavasz keljen nyomán,
Nyár is, ősz is dicsérje,
S jó új bor és kenyér után
Hálánk híven kísérje.

II.

Az egész táj egy hőtenger,
Rajt egy-két bágyadt sugar,
De nyugodt, mint öreg ember,
A kinek nincs vága már.

Lomb, virág és víz madárdal
Eltűnt, mint a szerelem;
Az emlék is lassan elhal,
Szárak körön s levelen.

Nyári hő és enyhe éje
És villám elköltözött,
Mint a beesvagy szenvedély,
Küzde annyi vész között.

Minden nyugodt és kifáradt,
De nem nyugodt ez s halál,
A mi nyugszik, újra támad,
És tavasz, nyár visszaszáll.

Csak te vagy más, oh emberzúv,
Tél ha egyszer behavaz,
Hiú vágyad hasztalan vív,
Nincs számodra új tavasz!

III.

Erdő alján, hogy tövében
Van egy kicsiny házam nekem,
Nyáron jobb, de télen is jó,
Bár befújja olykor a hó.

Most is fújja, most is víjja,
Szegény kis ház alig bírja,
De azért, ha erősb lenne,
Sem alunnám jobban benne.

Jókor fekszem, későn kelek,
Egész évet kipihenek;
Egy kis nyugtom mért ne légyen?
Természet is nyugszik télen.

De ki zörget, vaj mit akar? ...
Senki, csak a bős zivatar,
Hogy fű, jagat, hogy elvadul,
Ösvényt, utat befű, feldul!

Már a sok hó egész özőn,
Egy hétig most posta se jön,
Se baj, jobb is, rekedjen ott,
Nem olvasok így hirlapot.

S nem boszant meg léha szellem
Hosszu czikkben, nagy beszédben
Hamis páthosz, rossz magyarság,
S több ilyen, most divó, kórság.

GYULAI PÁL.

* A «Budapesti Szemle» legújabb füzetéből.

A HARMADIK LÖVÉS.

Elbeszélés.

Irta GONDA DEZSŐ.

Nagyon is korán találtunk kiérni a vadgalamb-lesre. Úgy gondoltam, hogy egy darabig majd elbódorgunk a kukoriczában a nyúl után; hanem az ugrifüles ma nem akart mutatkozni és így jóval korábban értünk az erdő tisztására, az ér mellé, a melynek parti jegenyén vert fészket a galambraj. Napnyugtakor ott kellett elhúznia fejünk fölött, de még most vigan csipegette valami messi buzatarlón a hullott szemeket.

— Legjobb lesz, öregem, ha leheveredünk itt alkonyodóig, — biztattam az uradalmi vadászt, a ki vendéglátó gazdám adott mellém.

— Tessék a tekintetes úrnak, majd én csak így maradok állva, legfeljebb, ha a puskámra támaszkodom egy kissé.

Hanyatt dőltem a tisztás gyeperé. Néztem a nagy kék kupolát fölöttem, az ér partján nyulogó jegenyét, a miknek zöldes-fehér sűrűjéből ki-kibarnálott a vadgalambok kusza fészke. Az öreg vadász ott állott fölöttem, puskája csövére támaszkodva. Öreg ember volt már, amolyan hetvenes, a haja sárgás-fehér, de az arca olajos-barna, marcsona, napsütötte, viharost. A szeme szelíd, mint egy szarvasé, bár a szemehéja össze volt csiptetve, a szemöldök izma orrtöben összevonva, mint az olyan emberé, a ki sokat néz nap ellen, messze ki a lapályra. Egyszerű emberek szokása ellenére nagyon magába mélyedt, s mint egy-egy könnyű hullám suhanat végig csaknem cserfakó öreg és változó érzések tükörképe.

Az ajka is meg-megrebbent, mintha mondani készülne valamit s ilyenkor kitették még erős, bár kissé feketés fogai.

Egyszer csak odafordul hozzám az öreg és azt mondja:

— Könnyörgöm, tekintetes uram, ha zokon nem venné, volna egy kérdésem.

— Mi az, Zsiros gazda?

Lassan, egyszerűen, szóvirág nélkül kezdte; eleinte el-elgondolkodva.

El-elakadt az öreg, a keze fejét nézte, a hogy rá volt nyomva puskája csövére. Aztán végig-húzott vele egyszer-kétszer a homlokán.

— Hát csak ki vele, mit is akar jó öregem?

— Hej, csak nehéz azt kimondani, nehéz. No, de ha már benne vagyunk: Isten neki. Mikor ugyanis nagy teher a lelkemen.

— Könnyítsen rajta bátran, öregem.

— Ha vajjon könnyebb lesz-e utána? Hát úgy ... azt kérdezném, arra kérném, mondja meg nekem tekintetes uram, hogy ha egyszer én ki találom nyugtózni, mondhatja-e rám valaki igaz szívvél, igaz szóval: kinyújtóztál, te vén gyilkos!

Meglepetve néztem föl az öregre.

— Magáról, Zsiros?

— Rólam, tekintetes uram.

— De ugyan már miért mondaná azt valaki? — Miért mondaná? Épen azt akarom elbeszélni a tekintetes úrnak.

Megint ráfeledkezett a keze fejére, megint végigtörülte a homlokát és hallgatott sokáig. Mintha rendbeszédné az emlékezete szárait, hogy jól egybevetéljenek, hogy ne kötődjék rajtok.

Fenn a levegőben egy szürke varjú húzott végig rekedt sikongatással. Utána nézett az öreg, hogyan vész bele a magas messzeségbe. Majd mintha annak a messzeségnek szólna, oda-tűzött szemmel, s kezdte a beszédet:

— Úgy volt, úgy, hogy a nemzetes asszony, a mostani gazdának az édes anyja, váratlanul

özvegy sorba jutott. A szegény boldogult gazdám róka vadászatra ment ki az *Iharosba* egy-nemely urakkal. Vigan mentek, nagy felszóval, de bezeg szomorú volt a hazajövetel. A kis szandlófer, a mit az öreg Bugacsi Márton hajtott, — jó komám volt szegény, az Isten nyugasztalja azt is, — lassan jött be az udvarra, lassan járult a tornász elé, szinte sirt, a mikor megállott. Az uraknak is mind, mintha az orruk vére folyt volna. A puszka csakúgy lógott a vállukon, a köny meg a szemökben csillogott. A nemzetes asszony mosolyogva jött ki a lépcsőig, hanem a mikor meglátta, hogy a szandlóferben ott fekszik az ura, a derék, száfa ember, mint elesett zsák, mozdulatlan, összegubbaszkodva, a ruhája homokos, a kalap lehulltan a fejéről, — elsápadt ijesztően, összesapta a kezét és elhanyatlott egy kiáltással ...

Mi történt? ... Az történt, — no legalább az urak azt mondták, — hogy a szegény gazdám, talán mert sokat találtak inni az este, vigyázatlanul bánt a puskájával, a töltés elszült és a golyó nekivágódott a mellének, kiverte a tüdejét s egy árva szó nélkül zuhant el a homokba.

Igaz-e, nem igaz, mit tudom én azt az én paraszat eszemmel. Ne is feszegetjük a dolgot, mondjuk, hogy így volt. Mindig mondom a többinek is, hogy nem a mi dolgunk az, cselédeké, eldönteni, mért van az úgy a mi urainknál ezen a vidéken, hogy ha két úr között nehéz harag támad, mindig szerencsétlenség esik utána a vadászaton. Nem szeretik a mi uraink a törvényt s ha valami görbe, a minék egyenesnek kellene lenni, ott az erdő. Nem tréfál az *Iharos*, de viszontag mélyen hallgat.

Hát az Isten nyugasztalja békében az én szegény néhai gazdám, és a ki nem bűnös ebben a világban, bocsásson meg annak az Isten kegyelmességére.

Jánoska, már én csak így hívom az én mostani uramat, az időben kis gyermek volt, egy csipet mindössze.

Mit tudott az én nemzetes asszonyom, mit nem, elég annyi, hogy egy ősi napon behívott magához az ágyas házába. Kezet csókoltam neki illendően, de nem tudtam a fájdalom arcaza nézni. Úgy lesoványodott, úgy elkényeszedett az ura holta után. Megfogta a kezemet, megfogta erősen, nem is eresztette el. Azt mondta nekem, könnybefuladt szóval:

— Zsiros Ádám, nézzen a szemembe.

Belenéztem.

Azt mondja nekem:

— Zsiros Ádám, ha szeretted kegyelmed valaha az édes anyját, ha szeretted kegyelmed az én szegény uramat, ha szeretted kegyelmed engem, akkor fogadj meg nekem úgy, ezzel a kézzel, hogy a kis Jánoskát, az én fiamat, nem hagyja el soha, sehol se nappal, se éjszaka, se télen, se nyáron. Se mezőn, se erdőn. De legkevesebb a városban. Legyen kegyelmed apja helyett apja s ha én megtalálom halni, anyja helyén édes anyja is. S úgy segítse magát az a nagy Isten, a kinek tetszett rám bocsátani az ő sújtóló balkezeit. Megfogadja maga ezt nekem, Zsiros Ádám? ...

— Tekintetes uram! Ha akkor azt mondja énnekem az a gyászos öreg asszony, hogy verjem ki az erdőre a kis unokámat, azt is megtettem volna szavára. Hát azt hogy ne fogadtam volna meg, hogy nem hagyom oda a Jánoskát, az én mostani gazdám, a kit úgy szerettem, mint a két szememet.

No, hogy a szót ne szaporítsam, a ki Jánoska fölcsiperedett az én szemem láttára. Szép ember lett belőle, az apja is az volt.

Mindig is ott voltam mellette. Mikor a sze-

gény nemzetes asszony meghalt, akkor is én vezettem kezén fogva a kopsorsó után.

Fenn jártam vele Pesten, oda voltam vele Bécsben és engem csókolt meg annyi száz ember szemeláttára, mikor esküt tett a nagy arany bot előtt az ország törvényeire.

De hát, tetszik tudni, hogy a prókátorok nem kenyérré kellett neki. Olyan volt a passziója, mindig szerette a könyveket. Nekem is adott egyet-egyet, hogy én is olvassak, de mikor én az erdőt még a könyvnél is jobban szerettem.

Mikor hazakerültünk, a gazdám is vállára vette a fegyvert. Elkódorogtunk az erdőben, a kukoriczában, a dinnyeföldön, a fűzes mentén; néha-néha átlátogattunk Csikosra is, a szomszéd urasághoz. Kempe Tamás volt ott a földes uraság. Garázda, vöröshajú ember, csunyan tudott nézni nagyon, hanem jó lövő volt, párját kellett keresni három vármegyében. A feskét szerette puffogatni az istentelen; s ha haragudtam is rá, a miért ezt tette, mégis megcsodáltam a lövése járását.

Egyébíránt kissé korosabb volt az én gazdám. Lövése meg épenséggel apja lehetett volna.

Nem is nagyon szerették egymást; hanem azért össze-összementek vadászni, kártyázni, agarászni. Karácsonykor nagy vendégég állott mindig a vöröshajúnál. Fél vármegye oda volt hivatalos, de még Pestről is jöttek arra urak szépen.

Tizenöt esztendővel ezelőtt, épen egy olyan karácsony-nap, azt mondja nekem a gazdám:

— No, Zsiros, induljunk Csikosra, a Kempe Tamás czéczójába!

Átalhajattunk; fogadták az uramat nagy-szívesen. Engem a cselédek közé akartak tenni, hanem azt vetette ellene a gazdám, hogy:

— Már az öreg Zsiros csak velem marad; az én számomban vessetek neki ágat. Nem maradna az el tőlem, tudjátok.

A vöröshajú felröhögött a szóra:

— Ejnye be jó annak, a kinek ilyen hűséges kutyája van!

... Jól van; elnyeltem én azt. Isten látja lelkemet, nem ezért a szóért van nekem most mondanom a tekintetes úrnak ...

Hogy jobban megértse az egészet, tekintetes uram, közbe kell itt még mondanom valamit.

Csikosban egy kövér ember volt az állomásfőnök. A leányát Mártának hívták és egy szóval gyönyörű teremtés volt. Szerette a gazdám, becsületes szándékkal. A leány is becsületes volt hozzá. Hanem azt is tudom én, hogy a vöröshajú is erősen rávetette a szemét. Maga is fölvetette szóközben úton-útfele. De Isten engem úgy segítjen, nem volt becsületes a szándéka. Esett is e miatt nem egy szó közte és a gazdám között.

Legutóbb az este is, mikor oda jöttünk, még pedig azért, hogy a vöröshajú megcsipte künn az állomáson Márta orezáját. Hallottam, mikor a gazdám félreszólitotta Kempe Tamást és azt mondta neki:

— Te, Tamás, rödd eszedbe már, hogy az a lány anyni, mintha menyasszonyom volna.

— De nem menyasszonyom még.

— Azt mondtam, anyni, mintha már az volna.

— No, majd meglássuk! Nekem tetszik az a lány, s ha nem is vagyok olyan bolond, hogy Kempe Tamásné tegyek belőle, én sem haragszom az izes gyűlölesre. És azé az alma, a kinek hamarabb hull az ölébe ...

Jánoskának úgy villámlott a szeme ettől a szótól.

— Azt mondom, Tamás, ne játszs; mert valamelyikünknek az életével játszol.

— Annál érdekesebb a játék. Tudod, hogy szeretem a va-bánkot.

— Jó, hát legyen va-bánk! Es azzal ott hagyta a faképnél. A vöröshajú még utána vihogott: — Vigyázz, öreg, fucesse ne légy! A hazard-játékhöz hideg vér kell ...

Ebből láttam, hogy mindenáron törőre akarja vinni a dolgot. (Vége következik.)

VÁRKASTÉLY A KÁRPÁTOKBAN.

REGÉNY VERNE GYULÁTÓL.

Francziából fordította HUSZÁR IMRE.

(Folytatás.) (7-ik közzelvény.)

V.

Deck Miklós és Patak orvos másnap reggel kilencz órakor készültek útnak indulni. Az erdész a Vulkán-szorosán át, a legvéresebb úton szándékozott eljutni a gyantás várhoz.

A vártonyból gomolygó füst és a «Mátyás király» ivószobájában megszólt titokzatos hang természetesen a legnagyobb izgatottságot idézte elő. Nehány czigány már arról beszélt, hogy mindenestől elköltözik a vidékről. A családok körében is csak e tüneményekről beszélgettek, természetesen lehető halk hangon. Senki sem kételkedett a felől, hogy a «sört» hangoztatta a fiatal erdészre nézve annyira fenyegető szót. Jónás korezmájában mintegy tizenöt, teljesen szavahihető ember hallotta a titokzatos intelmet. Nem lehetett feltételezni, hogy mindnyájan valamely káprázat áldozatai voltak. Késég sem foroghatott fenn az iránt, hogy Deck Miklóst névszerint figyelmeztették, hogy baj éri, ha elmegy a kárpáti kastélyba.

És az ifjú erdész mégis készült elindulni Macsesdből, még pedig a nélkül, hogy erre kényszerített volt. Valóban, noha Koltz uram nagyon óhajtott volna felderíteni a várkastély titkát és noha a falunak is nagy érdeklődésben állt volna tudni, mi történik ott, mégis sürgős kiserletek történtek arra nézve, hogy Deck Miklós lemondjon a szándékáról. Mírióta kétségbeesve és könnyes szemekkel kérte, hogy ne menjen neki a veszélynek. E kaland már a titokzatos hang intelve előtt is nagy kockázat lett volna, most meg már épen örültség lenne. S Deck Miklós néhány nappal a menyegzője előtt akarja az életét ily kalandban kockáztatni és a jegyese térdén állva sem bírja őt visszatartóztatni ...

Sem a jó barátok kérései, sem Mírióta könyvei nem indították meg az erdészt. Ezen egyéb-iránt senki sem csodálkozott. Ismerték hajthatlan jellemét, szívósságát, sőt mondjuk ki egyenesen, makacsságát.

Megmondta, hogy elmegy a várkastélyba és ebben őt senki sem fogja megakadályozni, még a fenyegetés sem. Igen! el fog menni a kárpáti kastélyba, habár tudná is, hogy onnét soha többé vissza nem tér.

Mikor az indulás órája elérkezett, Deck Miklós még egyszer a szívére ölelte Míriótát, a szegény leány pedig, román szokás szerint, jobb kezének három ujjával keresztet vetett magára, a mi a Szentháromság iránti hódolatot jelenti.

És Patak orvos? ... Nos hát «doktor» Patak a sarokba levén szorítva, iparkodott ugyan kivonni magát azon kötelezettség alól, hogy az erdőkerülőt elkísérje, de törekvése sikertelen maradt. Felhózt minden elkeléshető okot. Végül arra a köztudomású tilalomra hivatkozott, hogy a várkastélyba egyáltalában senkinek sem szabad bemenni.

— «Az a tilalom csak nekem szól», mondta Deck Miklós.

— «De ha neked bajod esnék, — ellenvété Patak, — azt hiszed, hogy én baj nélkül menekülhetnék.»

— «Akár baj nélkül marad kegyelmed, akár nem, megígérte, hogy velem jön és el is fog jönni, mert én megyek.»

A macsesdiek tudván, hogy az erdészt semmi sem fogja visszatartóztatni a szava beváltásától, e tekintetben igazat adtak neki. Jobb lesz, ha Deck Miklós nem egyedül vállalkozik e kalandra. A szegény orvos belátta, hogy ha meghátrál, veszélyeztetni állással a faluban és halála napjáig gúnyolni fogják szokásos szájhóskodésaiért, végre megadta magát, de a szive tele volt rémülettel.

Deck Miklós és a «doktor» tehát elindult; Koltz uram, Hermód mester, Erik és Jónás elkísérték őket az országút kanyarulatáig, a hol az egész társaság megállt.

Koltz uram itt egy utolsó pillantást vetett messzelátójával, melytől a világért se vált volna meg egy percze sem, a várkastély felé. A vár-torony kürtöje felett nem mutatkozott füst, pedig azt a szép tavaszi reggelen, a tiszta láthatár hátterén könnyen meg lehetett volna látni. Vajjon azt lehetett-e ebből következtetni, hogy a várkastélynak természetes vagy természetfeletti lakói odább álltak, látván, hogy az erdész nem is hederít a fenyegetésükre? Némelyek így vélekedtek és ez volt a döntő ok arra, hogy a kaland megkísérlése végleges határozattá váljék.

A jelen voltak tehát kezét szorították egymással és Deck Miklós, a ki a «doktor» szinte maga után vonszolta, eltűnt a hegyes kanyarulatok mögött.

A fiatal erdész szokásos útiruhájába volt öltözve: széles ernyőjű paszományos sapka, széles öv, melybe a vadászkesz volt bedugva,

mosásos torkolatán át vonul tova. Nagy sajnálkozásukra nem folytathatták útjukat a hegyi patak medre mellett, a mi által az út egy harmadával megrövidíthették volna, minthogy a Nyad az Orgall fennsík torkolataiból fakad. De a folyampart valamivel távolabb már össze-vissza van szakadozva és magas sziklatorlaszain még gyalog sem igen lehet áthaladni. Le kellett tehát térniök rézsút balra, hogy később ismét visszatérhessenek a várkastély irányába, miután a Pleta erdőinek alsó szélein végig haladtak.

Egyébiránt csakis ezen oldalról lehetett a várkastélyhoz férni. Azon időben, mikor Gorez Rudolf báró lakott benne, Macesd falu, a Vulkán szoros és az oláh Zsil közt vágott keskeny erdei úton lehetett oda jutni. De hiába kereste volna ma már akárki azt az ösvényt, melyen a bokrok és bozótok áthatolhatlan sűrűsége burjánzott fel mindenütt.

Deck Miklós megállt, megkísérelte tájékozni magát abban a pillanatban, mikor a Nyadnak magas partok közé ékelt és zajgó vízzel telt medrét elhagyta. A várkastélyt már nem lehetett

nek, hogy tájékozza magát a legesekélyebb jel, erre vagy amarra előhajló ág, talajbemélyedés, fakérges szine, sőt a mohák színeinek különféle árnyalata segítségével, a szerint, a mint például a mohákat a déli, vagy az északi szél éri erősebben.

(Folytatása következik.)

A SZERB SZKUPSTINA.

A világ összes parlamentjei között a szerb szkupstina vagy nemzetgyűlés a legfiatalabb törvényhozó testület. A szerb alkotmány ezelőtt négy évvel kevéssel Milán király lemondása előtt lépett életbe. Volt ugyan az országnak már több alkotmányai ezekhez azonban a szerbek ép oly kevéssé ragaszkodtak, mint régi fejedelmekhez. Az új alkotmány 1888 december 22-étől van érvényben, s ez alkotmány alapján 1889 okt. 19-én ült össze az új szkupstina, melyben — az új alkotmány szerint — az alkalommal volt képviselve először a szerb intel-

A SZERB SZKUPSTINA ÜLÉSE.

bő nadrág, szöges talpu csizmák, tölténytartó és vállán hosszú puská. Deck Miklós híres volt, mint ügyes lövő, és miután hazajáró lelkek hiányában határszéli dugarúsokkal, vagy csempészek hiányában valamely rossz indulatu medvével találkozhattak, igen okos dolog volt magukat védő fegyverrel ellátni.

A «doktor» célszerűnek látta felfegyverkezni egy ócska kovás pisztolyal, a mely rendszerint öt lövés közül háromszor csütörtököt mondott. Ezenkívül egy fejszét is vitt magával, a melyet útítársa azon valószínű esetre való tekintetből adott át neki, hogy kénytelenek lesznek maguknak útát vágni a Pleta sűrű cserjésein keresztül. Széles karimájú kalapja, vastag uti bekeese, jó erősen megvasalt csizmái eléggé nehezék voltak ugyan, de ezen ruhadarabok sulya bizonynyal nem fogja őt akadályozni, hogy a legelső kedvező alkalommal el ne ináljon. Valamint Deck Miklós, úgy ő is vitt magával élelmiszereket a tarisznyájában, azon esetre, ha nemlén kutatásuk szükség esetén húzamosabb időt kívánnának.

Deck Miklós és az orvos az út kanyarulatán túl néhány száz lépésnyire tovább haladtak a Nyad partján felfelé. Nagyon messzire el kellett volna kerülniök nyugatnak, ha azon az úton akartak volna menni, a mely a hegytömeg víz-

tett többé látni. Csak később lesz ismét láthatóvá, azon erdőknél túl, melyek a hegy alsó lejtőin terülnek el. Így van ez csaknem mindenütt a Kárpátok hegyrendszerében. A tájékozás tehát igen nehéz volt. Csakis a nap állásához lehetett alkalmazkodniok, melynek sugarai e pillanatban a délkeleti irányban fekvő távoli hegység taraját világították meg.

— «Látod, látod, erdész, — mondá a «doktor», — itt még út sincs, vagy helyesebben, már nincsen út.»

— «Majd lesz,» — viszonzá Deck Miklós.»

— «Ezt könnyű mondani, Miklós.»

— «És könnyű megcsinálni, — Patak uram.»

— «E szerint te még mindig el vagy rá szánva.»

Az erdész csak egy fejbőlintással válaszolt és tovább indult a fák közt.

E perczen az orvosnak nagy kedve kerekedett visszafordulni; de útítársa, a ki hátranézett, oly elszánt pillantást vetett rá, hogy a gyáva ember nem tartotta célszerűnek elmaradni tőle.

Patak orvosnak még az az egy reménye volt, hogy Miklós csakhamar el fog tévedni ebben az erdei útvesztőben, mely az ő felügyelete alatt levő területen már kívül esett. De az orvos ki-felédte számításából azt a csodálatos szimatót, azt az egyéni ösztönt, azt az úgy szólóan «állati» képességet, mely lehetővé teszi némely ember-

ligencia, míg előbb a nép által választott képviselőknek a parasztok, papok, és kereskedők képeztek zömét. A végrehajtó hatalom a mostani alkotmány értelmében a király kezeibe van le-téve, míg a törvényhozást a királyal együtt a nemzetgyűlés gyakorolja. Ennek tagjait az összes adófizető lakosok minden három évben választják. Ezen kívül van még nagy szkupstina is, mely kétannyi tagból áll, mint a rendes nemzetgyűlés. Ebben csak a nagyobb alkotmányos kérdések tárgyalatnak. A szkupstina mellett a tizenhat tagból álló szenátus vagyis állam-tanács is folyton ülés.

A skupstina ez időszert három nagy pártra oszlik: haladó, szabadelvű, és radikális pártra. Ezen pártok nem annyira bel-, mint inkább külügyi elvek szerint csoportosultak. A szabad-elvű párt Ausztria-Magyarország felé húz, míg a radikálisok Oroszország kedvét keresik. A haladó-pártiak szintén Ausztria-Magyarország felé hajolnak, de inkább az ország belső ügyeivel, mint a radikálisok fellezgő (Nagy-Szerbiát kívánó) tervével kívánnak foglalkozni. Míg Ausztria-Magyarországnak az az érdeke, hogy Szerbiában minél rendezettebb állapotok jöjjenek létre, Oroszországnak ott folytonosan zavarokat akar előidézni, melyek révén adandó alkalommal keleti terveit könnyebben keresztülvihesse.

Lehetnek izgatók a népet a 14-ik századbeli Nagy-Szerbiának eszményképével ámitgatják, melynek valóistása csakis Oroszország közben-járása mellett sikerülhetne. A radikális párt már csak azért is tartós hatásra számíthat, mivel programjában az adók leszállítása első helyen áll, ez pedig a nép tömegénél kevesebb munkát és több szilva-pálínkát jelent. A mult év derekán a szabadelvű- és haladó-párt egyesülése folytán a radikális miniszterelnök Pasics megbukott. Helyét Avakumovics kormánya foglalta el, mely az Osztrák-Magyar monarchia és a hármasszövetség barátságát keresi.

Az idén bekövetkezendő választásokig a mostani szerb miniszterium uralma mindenestre

A KIGYÓ-TÁNCZ.

Páris és Budapest orfeumlátogató közönsége most egyformán rajong az úgynevezett «kigyó-táncz»-ért, melyet a francziák előtt Loie Fuller kisasszony s nálunk Otero kisasszony, a bájos spanyol tánczosnő lejt naponként. A modern tánczművészet száműzte a balletből a hosszú, testhez álló szoknyát s a helyett a kurta, csipke szoknyákból álló jelmezt hozta divatba. A magyar kir. operaházban is minden balletet ilyen jelmezen tánczolnak. Annyi bizonyos, hogy a tánczosnő ebben a bokorugronál is rövidebb, könnyű ruhában könnyebben mozog, szababban tánczol.

lattal szétröppenthetők s megint összesíthetők, a nélkül, hogy összekuszálódnának. Mikor a tánczosnő kibontja, a ruha szinte végtelennek tetszik.

Igazán bámulatos, hogy ezzel a ruhával mit lehet művelni. Az ezerréti lengő szoknya a tánczosnő testtartása és kézzel való kormányzása szerint a legplasztikusabb alakokat ölti, a mint bemutatott képeinken látható. Majd kosár-alakot ölt, majd óriási pillangót ábrázol, de legkarakterisztikusabb alakja a kigyóvonal, — a ruha aljára is kigyók vannak hímelve. A gyors forgatás által a selyem folyton kigyózik a levegőben s a tánczosnőnek elég egy mozdulata hozzá, hogy rögtön más alakot öltön.

Nyugodt állás felöltő nélkül.

Pillangó-alakítás.

Nyugodt állás felöltőben.

Kigyó-vonalak.

Kosár-alakítás.

Spanyol-tánczbeli mozdulat.

KIGYÓ-TÁNCZ.

biztosítva van, s miután a választások Szerbiában rendesen a polczon lévő hatalom javára szoktak kiütni, meglehet, hogy a radikális párt kisebbségben fog maradni.

Jelen alkalommal bemutatott képünk a szkupstina ülésterméről ünnepélyes alkalomkor mutatja. A teremben félkörben futnak körül a képviselők padjai, melyekben vegyesen ülnek a volt miniszterek, — Szerbiában akad elég ilyen, — papok, tanárok, ügyvédek, parasztok, többnyire egyszerű, mindennapi ruhájukban. Velük szemben az emelvényen áll Risztics regens, a királyi trónust jelképező baldachin alatt s tőle jobbra és balra állnak az ország nagyjai díszöltözeteikben, érdemeikkel díszítve.

De újában több kísérlet történt arra, hogy a balletekben újra meghonosítsák a hosszú, testhez simuló ruhát. A mult nyáron a városligeti szinkörben vendégzerepelt angol szintársulatnak két hölgy-négyese is volt, mely hosszú szoknyában lejtette a legszilajabb tánczot. A hatás annyira meglepő volt, hogy többen szót emeltek a ballerínák fölöltözete mellett.

Legújában meg a «kigyó-táncz»-czal hozták divatba. Ehhez a tánczhoz sajátzerű ruha kell. A tánczosnő fehér selyem trikót visel s ezen fölül van a legfinomabb brusszai vagy lyoni selyemből készült ruha, mely olyan finom és lenge, hogy szinte átlátszó. A szoknya igazán ezerránczu. A selyemszövet ránczai laposak, s a harmonika redőiehez hasonlóan sorakoznak egymás mellé, de e ránczok egyetlen gyors mozdul-

Ezek a formák káprázatos gyorsaságban követik egymást s a sötét környezetben folyton erősbülő szines villámfény által megvilágítva, páratlan látványt nyújtanak. A közönség egyik meglepetéséből a másikba esik s szinte hajlandó varázslatnak hinni az egészet.

Ez a táncz azonban rendkívül nehéz. Végtelen hajlékony, magas termet, ügyesség, nyugodtság és föltétlen biztosság kell hozzá s bizonyára hosszú időbe telik, a míg valaki betanulja. De épen a megkapó hatás miatt, a melyet a nézőközönségre gyakorol, érdemes lenne, ha valamelyik első operai tánczosnőnk betanulná és egy-egy balletben bemutatná a színházlátogató közönségnek is.

K. D.

A LÁBSZÁNYKÓZÁSRÓL.

Az 1891. év júliusának vége felé a «Sirius» norvég postagözös fedelzetén ült, Vadső-be hajózandó. Egyfelől a szabad Jeges-tenger, másfelől Finnmarken kopár, kietlen fensíkjának partjai környeztek — a táj lelke mehezedett.

Ezre kívánok itt bővebben kiterjeszkedni, még pedig saját tapasztalataim nyomán, melyekre az eddig járó tél és Kőszeg hegyes völgyes, de lapályos vidéke is, kedvező és bő alkalmat nyújtott; igaz, hogy a havazásokat jól ki is használtam s a napok legnagyobb részét norvég lábszánykóimon kóborolva töltöttem.

Norvégia városaiban több helyen és többféle alakban láttam ezt a különös eszközt, mely ott valóságos nemzeti különlegesség, habár néhány más éjszaki népnél is megtalálható.

Ellenállás csekélységénél fogva bele fog süppedni. Jól érezte ezt az éjszaki földsegek mozgó embere tél idején réges-régen, nem egyszer nagy keserűséggel; segített tehát magán legelőbb is úgy, hogy a hófelülettel járás közben érintkező lábakra deszka-darabokat kötött s így testsúlyát többé-kevésbé a havon tarthatta.

A deszka-darab azonban sima volt, tehát csúszott a havon. Ezt a csuszást olyképen igyekeztek elhárítani, hogy a sima deszkalapok helyett kőralakú, vessző vagy kötélfonatu faabroncsokat készítettek s ezeket is sokszor még szőrös állati bőrrőlkel vonták be. Ilyen abroncsos cipők Norvégiában manapság is szokásosak, sőt a lovak lábaira is alkalmaztatnak, valamint Ausztria egyes havasai közt is; ott «Trugers», itt «Schneereif», a nevéik. Megvolt tehát a havon való fenntartás lehetősége, s a biztos kapaszkodhatóság.

Az ideit lelet már kész egyesületek fogadták. Striában, Alsó-Ausztriában, Bécsben külön «ski-klubok» keletkeztek, sőt a norvég közlekedési eszközön vezényeket is rendeztek. Klosterneuburgban az ottani hidász tiszték közt is meghonosodott a «ski» s alig néhány hete egy hidász tiszt innét a «bésűjhegyi» katonai akadémiához vezényeltetett, hogy a növényeket a «ski»-en való járásra megtanítsa.

A külföldi lapok egyre-másra irnak a «ski»

terjedéséről, használhatóságáról s mindinkább meggyőződhetünk, hogy a kezdet nehézségei nem sokára meg lesznek törve.

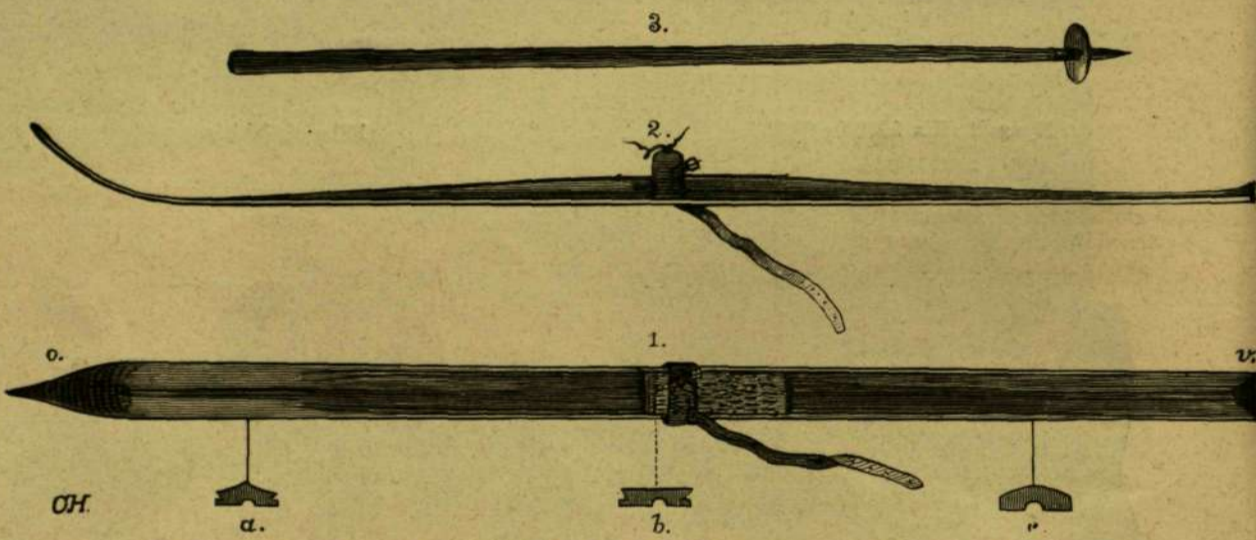
Hazánkban e téren csak az utóbbi hetek nagy havazásai után kezdődött egy kis mozgalom; itt a gyakorlat megelőzte az elméleti fejtegetéseket. Pozsonyban, Szombathelyen, talán másutt is, többen megpróbálkoztak a «ski»-vel, sőt találó magyar neve is megszületett már, még pedig a romlatlan nyelvérzékű népajkon. Látták a környékbeli magyar községek, a mint a furcsa talpakon ide-oda iramodtak a sík havon, s megtermett a «lábszánykó» elnevezés, melynél jobbat a «ski»-re nyelvünkön mondani, alig hiszem, hogy lehetne. Sietek a mesterszavát közhasználatra juttatni, hogy a német «Schneeschuhe» szolgái fordítása «hó-czipő», mely itt-ott már felütötte magát, még elég korán gyökerezen kiveszzen és el ne terjedjen.

Az elv, melyen a lábszánykó sarkallik: az ellenállás nagyobbitása, laza felszíni anyagokon. A hó ilyen laza állomány; ha tehát súlyosabb test, keskeny felszínnel nehezedik rá, az az

formát lehetőleg javították, tökéletesbitették ugyan, de megtartották. A lábszánykónál a hóra való ellenállást a talpak keskeny, de igen hosszú lapjával érzük el, a minek következtése, hogy a lábak járasközben természetes állásukban maradhatnak. Ez az egyik előny. Az által, hogy a lábszánykó, formában mint gyakorlatban, a közönséges szánykó-talphoz hasonló, a rajta való haladás aránylag kevés fáradság mellett rendkívül gyors. Ez a másik előny. Így hát a lábszánykó beese ugyanaz lett a havon, a mi a koresolyáé a jégben. Mindazonáltal a koresolyázás és lábszánykózás között, főleg az eszköz-vel való bánást érve, tetemes különbségek vannak. A koresolya végtelenül sima, csúszós felszíni lapra, a jégre támaszkodik, még pedig igen keskeny, rövid és igen síkos éllel; azon tehát az egyensúlyozás és előre jutás kezdőknek sokkal nehezebb, mint a nagy talpú, puhább és kevésbé síkos hófelszínre támaszkodó lábszánykón.

Itt a kapaszkodhatóság jóval több, tehát az egyensúlyozás — különösen nyílt, sík területen — könnyebb, vagyis a lábszánykózást hamarabb meg lehet tanulni, mint a koresolyázást. Azonban tovább menve az ügyesség elsajátításában, megfordul a dolog. A koresolya mindig a sík, sima jéghez van kötve, míg a lábszánykónak sokféle, milyenségre nézve igen különböző hóval, sík, hegyes, völgyes, nyílt és erdős területekkel is számolnia kell. Épen azért a tökéletesség magasabb fokát a koresolyázásnál hamarabb elérhetjük, mint a lábszánykózásnál.

A leírás alapjául saját norvég lábszánykóimat választom, melyek az általánosban leginkább használt «Tordenskjold»-fajtához tartoznak. A mint az I-ső ábrán látjuk, hosszú szánytalphoz

I-ső ábra. Tordenskjold-féle lábszánykó: 1. felülről (jobb lábra való), 2. oldalról (bal lábra való), 3. Lábszánykóhoz való bot. — a. b. c. átmetszet.

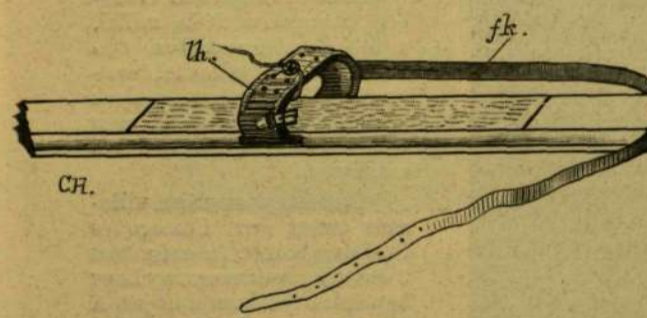
leginkább hasonlító s valójában igen egyszerű készítmény ez, s a lehető ősi anyagokból: fából és egy kis bőrből áll. Lényeg szerint tehát minden lábszánykó főrészei: a talpa és a lábszajzat.

A talpfa Norvégiában legszokásosabban fenyűből, nyírből, tölgyből, ritkábban szil-, nyár-, éger- és juharfából készül. A fődolog itt, hogy a faanyag szívós, a mellett könnyű és síkos legyen, ne kopják és jól csúszzék a hóban. Alsó lapja sima, csak közepén vonul végig rajta egészen az orrának a felhajlásáig 2 cm. széles sekély vágás, a mi arra való, hogy a talp szilárdabban fekküljön a hó színére s, jobbra-balra ne kalimpáljon, különösen kemény hóban. Ez az alsó lap nem teljesen sima, hanem síkos, kissé homorodott, mely homorúság legnagyobb a közepé táján. Ha tehát a lábszánykó alsó lapjával egyesenes sikkra fektetjük, csak két ponton, azaz végén és orrának felhajlásánál fog azáltal érintkezni, középen pedig körülbelül 1 cm. táv közt hagy. A talpfa szélessége és vastagsága sem egyforma mindenütt, hanem hosszúságával bizonyos viszonyban áll. Az én lábszánykóimmal ez a szélesség az talpfa végén 6 cm., a közepén arányosan szélesedve 7 cm., az orr felhajlása előtt 7.5 cm. Vastagságuk a végén 1 cm., a szíjazat táján 2.5 cm. az orr hajlásnál 1 cm. A lábszánykó hosszúságára változó, mert itt a talpfa és az azokat használó személy nagysága között létező arány határoz, nemkülönben a hó és terület milyensége. Főszabály e tekintetben: a lábszánykó oly hossz-

szű legyen, hogy fölállítva, az orrának a hegyét elérhessük. Az én lábszánykóim 2.3 méter hosszúak; körülbelül 10 cm-rel hosszabbak, mint e szabály kíváná: de azért választottam ily nagyszabójakat, mert nyílt, sík területen jobbak a rövidebbeknél. Felül a lábszánykó a tetszetősből külső kedvéért sötét vagy világos fénymással van bevonva, alak szerint nem sima, hanem — mint képünkön látható s az átmetszetből érthető — orrhegyétől az egész hosszúságára egy negyedéig gerinces, kétfelől lefaragott, míg a közepétől előre és hátrafelé lejtősödő, — mindez azért, hogy a rágyülemelő hó könnyebben lehányódjék róla s az egész alkotmány jobban simuljon előre. E célra szolgál a mindkét oldalán futó bevágás is.

Közepén, illetőleg valamivel hátrább, legvastagabb részén, akkora sík lap marad, hogy az oda kerülő láb egyenesen állhat rajta. Erre a lapra szorolva fókabőr, vagy rovátkos gummi darab van szögezve, hogy czipőnk talpa biztosabban oda tapadhasson. Itt van a lábszajzat is a lábszánykónak lábhoz erősítésére, mely — mint a 2-ik ábrán látható — lábhegyszíjból (lh) és felkötő szíjból (fk) áll.

A lábhegyszíj a talpfa legvastagabb részén van keresztül húzva s erős 4 cm. széles bőrből

II. ábra. Lábszajzat. (Bal lábra való.)

IV. ábra. A lábszánykó felkötése az arra való czipőre.

való, melyre lyukak vannak ütve, úgy, hogy bőrszíngel segítségével a bele kerülő láb nagysága szerint, szűkebbre vagy tágabbra fogható. A szerint, a mint a lábszánykó jobb vagy bal lábra illik, van a lábhegyszíj egyik oldalára a vékonyabb 2 cm. széles felkötőszíj felvarrva, mely elég hosszú, hogy a czipő sarka körül a lábhegyszíj másik oldalára erősített csatba szolgáljon.

Nem mindegy, micsoda czipőt használunk a lábszánykózásnál. A főkövetelmény az a láb, hogy a láb erősen álljon és mégis mozgékony legyen izületeiben, a szíjazat szorosan tartson s még se merevítse meg a lábat. Ennélfogva a mi közönséges czipőformáink kemény talpa, magas sarka, még ha angol sarok — sem alkalmas e célra. Ezért a lappok és finnek közkeletű lábbelűi, mint egyenesen a lábszánykózásra tennet ősi formák, lettek divatosakká; azokat utánozzák ma mindenütt. A 3-ik ábrán láthatjuk ezeket az eredeti czipő- és csizmaformákat. Talp és sark nélkül való alsőrészüket egy bőrcsolnakoeskához (magyarán: boeskorhoz) hasonlít, melyre a felső rész varrva van. A lapp czipő (gabmagak) egészen csizmaszerű, zárt, csakhogy rövid szárú, hosszú sarka szalagokkal erősítik a lábszajzathoz, épen a bokán fölül, belsejét pedig füves sárral (Carex versicaria) jól kitömik. A finn csizma nagyon hasonló ehhez, de hosszabb szárú.

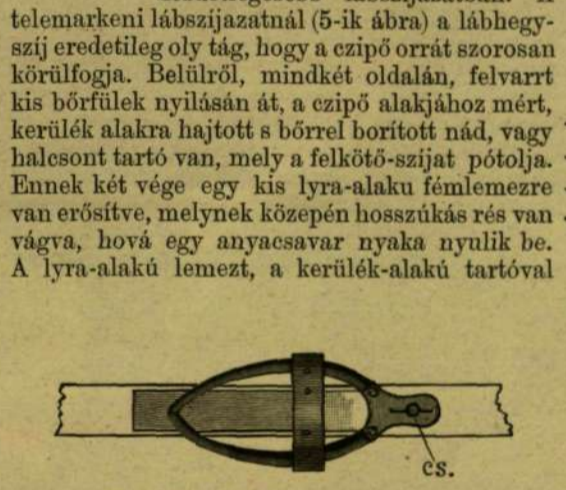
Norvégiában a lábszánykózásra a lauparsko-t használják, mely igazában nem más, mint utánzott lapp czipő. Ennek nincsen talpa, hanem egész alsó része egy darab erős bőrből áll, melyre a közönséges fűzős-czipő felső része van varrva. Orra kissé felhajtott, hogy a lábszánykó sarkára gyülemelő hó a czipőnk le ne rakódhassék s a lábhegyszíj és lábhegy közt ki ne töltse, ott el ne jegesedhessék, s így a láb mozgását ne akadályozza. A lauparsko-nak azonban, — a mi

a lapp czipőn hiányzik, — sarka is van, igaz, hogy nem áll másból, mint egy széles peremű vastag bőrlaplóból, mely szurkos madzaggal van a talpra varrva. A sarkbőr széles pereme arra szolgál, hogy a felkötő szíj a bokáról mozgás közben le ne csúszzék.

A lauparsko mintájára készítettem magamnak én is egy pár lábszánykózásra való czipőt, de hogy a felkötő szíj biztosabban fogja át bokámat, a czipők sarka tájára egy bőrfület varrtam, melynek nyílásán áthúzható. A lábszánykó felkötésénél tehát a lábhegyszíj kengyelserű nyílását akkorára veszzük, hogy épen csak a czipő orra nyúlják ki belőle, a lábujjak pedig töben mintegy lekötte legyenek, ezután a felkötő szíjat a bokán körül, a kis bőrfülön át, a csatba húzzuk.

Nagyobb utakon s a gyakorlatban mindenesetre ez a lábhoz erősítés, illetőleg szíjazás, jelenleg a legcélszerűbb. A 4-ik ábra mutatja ennek módját s a lábszánykózáshoz tartozó czipő felől is tájékoztat.

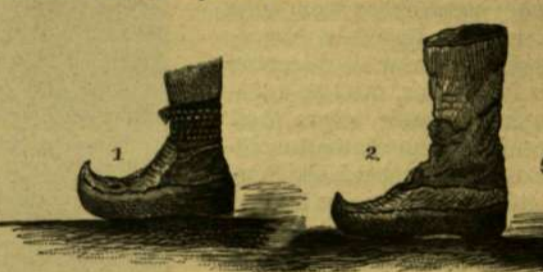
Van azonban e legszokásosabb lábszajzaton és felkötési módon kívül a lábszánykó lábhoz erősítésének még egy másik, nagyon elterjedt, népszerű fajtája, mely főleg Telemarken vidékén divik s a műkedvelők, sport lábszánykóók, művészek körében igen kedvelt, sőt e különös czélnak már csak azért is jobban megfelelő, mert ebben a megerősítésben a láb szilárdabban áll (a mire pedig a sportszerű, mesterséges lábszánykózásnál figyelni kell), mint a többé-kevésb lazább, kezdetlegesebb lábszajzatban. A telemarken lábszajzatnál (5-ik ábra) a lábhegyszíj eredetileg oly tág, hogy a czipő orrát szorosan körül fogja. Belülről, mindkét oldalán, felvarrt kis bőrfülek nyílásán át, a czipő alakjához mért, kerülék alá hajtott s bőrral borított nád, vagy halesont tartó van, mely a felkötő-szíjat pótolja. Ennek két vége egy kis lyra-alakú fémlemezre van erősítve, melynek közepén hosszúknak rés van vágva, hová egy anyacsavar nyaka nyulik be. A lyra-alakú lemezt, a kerülék-alakú tartóval

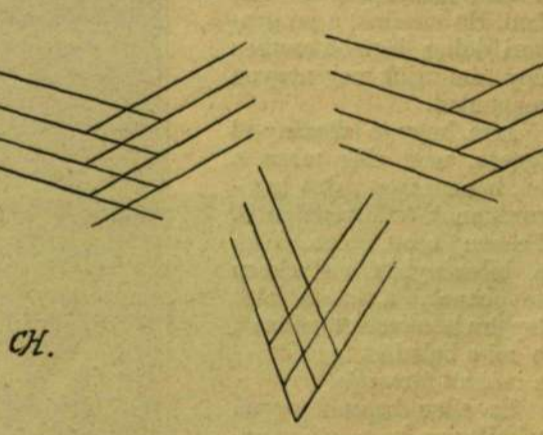
V. ábra. A Telemarken-ben divó lábszajzat.

ván, mintha ez a láb hurokba került volna. Ebben a pillanatban a jobb lábat a bal elé rántjuk — a havon csusszantva — azután megint a bal lábat, a jobb elé s így váltakozva oly sebességgel, a mint csak bírjuk. A test minden csusztatásnál felváltva kissé a térdekre nehezedik, míg az egyik láb mindig megfeszül. Sulypontunkat legjobban állandóan a közepén tartani s legfőkébb felső testünkkel kissé előre hajolni. Sík földön a botszintén segít az előrejutás gyorsításán, s itt helyén van két bot használata is, melyeket felváltva használunk s mintegy lépkedve segítjük magunkat velők lébbé-lebb.

A csusztatászerű mozgásnál mindig ügyelni kell arra, hogy a lábszánykó mindig egyközűleg haladjanak előre síklásuknál, mert ha nagyon szétterpesztett lábakkal csúszunk előre, hamar elfáradunk s a kellő sebességet nem bírjuk lábszánykóinknak megadni; ha pedig nem egyközűleg tartjuk őket, orraik vagy összehajlanak, vagy szétjárnak, s mindkét esetben könnyen elbukhatunk, a helyett hogy előre jutnánk. Azért a jó lábszánykóhoz már nyoma után is felismerhetjük, mely két folytonosan egyközűleg haladó vonalat rajzol a hó színére.

III. ábra. 1. Lapp czipő (Gabmagak). 2. Finn csizma.

VI. ábra. Lábszánykó nyomok nem igen meredek dombnak haladásánál.

együtt ezen előre vagy hátra lehet tolni s a szerint a lábat erősebben, vagy gyengébben a lábhegyszíjba beszoritani. Hogy a kívánt szorosság állandó maradjon, arra egy kis feles-csavar, cs, szolgál, mely az anyacsavarra illesk s a lyra-alakú fémlemez megszorítja, mozdíthatatlanná teszi. Az e fajta lábszajzatonat úgy biztosíthatjuk czipőnkön a lecsuszamlás ellen, hogy a széles peremű sarokbőr fölé egy kis bőr-sarkantyút varratunk, mely a sarok peremével egy kis ágyat alkot, hová a kerülék-alakú tartó vége befekethetik.

A lábszánykózáshoz, nem épen szükséges, de igen czélszerű tartozék egy erős, hosszú hegyibot — I-ső ábra, 3. — végén felvasalva egy kis kőralakú vaslemezzel — hogy a hóba nagyon be ne furódhasson — és csúcsos vasheggyel ellátva. A bot olyan vastag legyen, hogy reá támaszkodva egész testsúlyunkat jól megbírja. Ezeket tudva, a gyakorlat terére léphetünk.

A legelső szabály a lábszánykózásnál, hogy a mozgást, előrejutást nem a lábak fölemelésével adjuk, mintha futnánk, hanem ép úgy, mint a koresolyázásnál, a lábak csusztatásával. Csakhogy a koresolyázásnál tulajdonképpen mindig egy lábom mozgunk, mert mind az egyik lábat kifelé vetve csusztatjuk előre s testünk súlyát arra helyezzük, a másik lábat kissé fölemeljük, — habár csak rövid pillanatra, mert aztán rögtön ezt vetjük kifelé és előre s a másikat emeljük. A lábszánykózásnál ellenkezőleg a fődolog, hogy a lábak szorosan egymás mellett maradjanak s hogy a lábszánykókat ne kifelé vessük, hanem mindig párhuzamosan, közel egymáshoz, csuszlassuk előre. Ha tehát az állásból ki akarunk mozdulni, egyik lábunkat, pl. a bal, előre csusztatjuk, miáltal a jobb lábunk hátramarad s a lábujjak leszorítva lévén, sarkunk fölemelkedik, oly helyzetbe jut-

Némileg másként áll a dolog, mikor dombot vagy hegyet akarunk lábszánykón megmászni. Ha a hegy nem igen meredek s a lábszánykó nem túlságosan hosszúak, olyformán hágnak fel lépkedve a tető felé, hogy nyomaink azt a rajzot mutassák a havon, melyet a 6-dik ábrán látunk. A körülményekhez képest azonban cikk-czakk vonalban kigyózdva is megkísérelhetjük a följutást. Igen meredek hegyekre olyformán kerülhetünk föl, hogy a meredekségnek nem arozzal, hanem oldalaslag állunk s egy lábunkat a másik után emelve, lépkedünk fölfelé, mintegy hólépcsőt csinálva nyomokkal, melynek fokaik majd oly hosszúak, mint maga a lábszánykó s ugyanily szélesek is. (Lásd az ábrát a közlemény elején.)

S bármi furcsán hangozzék, nincs hely vagy domb, melyet kerüldökkel, ügyes fortélykodással meg ne lehetne így is mászni, s nincs az a gyalog ember, a ki, ha egyáltalán bel bima oda jutni, hamarabb érhesen a tetőre, mint egy gyakorlott lábszánykóó. Hegyről lefelé, lankásokon, lejtőkön minden mozgás és lábcsusztatás nélkül jutunk le, még pedig mennél meredekebb az oldal, annál hamarabb. Nyilgyorsan surranva, se lát, se hall ilyenkor az ember, iramlik, szinte röptül. Szélid lejtőkön nem épen nehéz ez a lecsuszulás; de meredek, hirtelen esésű helyeken annál nehezebb, mert teljesen uralkodunk kell lábszánykóinkon, nehogy megszökjenek tőlünk, mi pedig hanyatt bukjunk. Völgynek ereszkedésnél jobb lábunkat rendezsen kissé a bal mögé szoritjuk, testünkkel térdeinkre nehezédünk s előre hajlunk; különben teljesen a lesikló lábszánykókra bizzuk magunkat. Időközben a bottal kormányozzuk magunkat, s ha a sebesség igen nagy lenne, egész súlyllyal a botokra nehezédünk s úgy fékezzük a gyors haladást.

Hogy előre nem látható akadályokra, mint a hóból kiálló fatörzsekbe, sziklába ne ütközzünk s mely rétegeknek ne menjünk, mennél előbb meg kell tanulnunk az irányváltoztatást, kitérést és a hirtelen való megállást. Ezt úgy fogjuk elsajátítani, hogy gyakrabban megpróbáljuk lábszánykóinkat kisebb-nagyobb szögben oldalt vagy épen keresztbe fordítani, a mi különösen gyors iramodásnál a lehető legnehezebb dolog; vagy pedig a botokkal fékezzük a sikamlást. Erre a gyakorlat tanítja meg legjobban az embert.

Leghíhettelebbnek látszó azonban az egész lábszánykózás mesterségében az ugrás, úgy magaslatozást a mélybe, mint egyenes irányban nagy távolságokra, midőn az ugró jó darabig szinte röplő a levegőben. Ilyen ugrások 20—25 méternyi, sőt nagyobb távolságokra is tehetők, midőn a magasság szintén vagy 8—12 métert tesz; lehet igazán bámulatos méretek! S mégis meg lehet ezeket tenni a másfél méter hosszú talpakkal, ha lejtős helyen hirtelen mélyedés következik, melyen túl ugyanazon szög alatt folytatódik a lejtő.

Természetes, hogy az ilyen nagy ugrásokhoz nem elég csupán az ügyesség, biztonság, gyakorlat és bátorság is kell ahhoz, mert az ugrónak nemcsak talpra kell esnie, hanem rögtön tovább is csúsznia, tehát lélekjelenlétét egy percze sem szabad elvesztenie. A hó lazasága teszi lehetővé ezeket a szokásokat, nem kell tehát a talaj keménységétől tartani. Ha elesünk, a mi gyakori dolog, legtöbb esetben úgy sem útjuk meg nagyon megunkat.

Arra, hogy jó lábszány-út legyen, nem elég maga a hó, hanem igen sokat határoz annak a milyensége is. Frissen esett, laza hóba a lábszánykók mélyebben süppednek, a talpa alsó lapjára hócsomók tapadnak, a mi a haladást nehezíti és a csúszót fásasztja.

Ez ellen használ ugyan némileg az, ha már a készítésnél lemaggolajjal beitatjuk a lábszánykók mélyében süppednek, a talpa alsó lapjára hócsomók tapadnak, a mi a haladást nehezíti és a csúszót fásasztja.

Gyakran azonban a nedves hó jégkemény felszínű, tehát igen sima; ez a lábszánykózásra megint nem alkalmas, mert a sikos havon a talpáknak semmi súrlódásuk nincsen; ezért azok ide-oda siklanak. Ilyenkor különben úgy sincs szükség rájuk, mert a hó az embert úgy is megbírja. De ha az így keményre fagyott, esikorgó hó tetejére pár újjnyi friss, laza hó esik, akkor a lehető legjobb lábszány-út kialakítható.

Ezek után könnyen megállapíthatjuk a lábszánykók sokféle alkalmazhatóságát. El kell ismernünk, hogy mint téli sport, sokkal fölül áll a koreszolyázásnak, nemcsak azért, mert nem kóti az embert egy szűk területre — hiszen 70—100 km. tehető meg rajta egy nap alatt — hanem mert a test izom- és idegrendszerét egészben és összhangatosan foglalkoztatja, fejleszti.

Igaz, hogy első próbáinknál meglehetősen ki fogunk fáradni; de hát ez minden szokatlan mozgásnál így van; az izmok lassanként szokják meg, míg később hozzáélednek.

Azonkívül mennyi gyakorlati életbe vágó haszna lehet a lábszánykózásnak, a mi a koreszolyázásnak alig van. Mily felüdülés a sokat ülő tanuló ifjúságnak, ha tél szakán a nagy hőmérséklet ide-oda kalandozhatik! Hát még a turistáknak, természetbúvároknak, erdészeknek, vadászoknak, kik oly helyekre is könnyen eljuthatnak a lábszánykókon, hová télen alig bírnának más módon elmenni. Katonai szempontból is világosan elképzelhető, mi csoda szerepet játszhatnak a lábszánykó téli hadjáratai esetén. Hát még a magányos tanyák, vagy hegyek lakói, vagy mások is, hózivatárok, közlekedési nehézségek, forgalmi akadályok, hófúvások alkalmával mi csoda hasznát látnák a lábszánykó elterjedésének? Bizony ilyen kérdéseknél mentő

FÉRFI ARCZKÉP (GRÓF GOTTER G. A. ARCZKÉPE).

Mányoki Adámnak a braunschweigi hercegi képtárban levő festménye után.

dolog az, ép úgy, mint Norvégia szirtes, szakadásos óriási hegyvilágában.

Hiszem és meg vagyok róla győződve, hogy a lábszánykó néhány év múlva sokféle ismeretes lesz hazánkban s néptünk is meghonosítja eszközéi közt. A mi most még hirtelen elterjedését gátolja, bizonyára az, hogy nehezen kapható; csak néhány nagyvárosi kereskedő tartja raktáron; nemkülönben, hogy a vele való bánásról a közönségnek még nincs tudomása. Ha ezek a nehézségek megszűnnek, s ha a norvég mintát a mi faragó mesterembereink is úgy megismerik és eltanulják, mint a gráciának, bécsiek, klagenfurtiak, sőt már nálunk Kőszegen is egy esztendővel, mivel én eddig már három pár ilyen lábszánykót csináltattam: bizonyára hazánkban is oly közönséges lesz a lábszánykó, mint az általában használt kisebb-nagyobb szárnok, s nemcsak használata fog elterjedni, hanem arra is bizvást számíthatunk, hogy ügyesebb mesterembereink a téli idő itteni sajátságaihoz képest módosítani, tökéletesíteni is fogják az eredeti alakokat s így még inkább

lehetővé teszik, hogy ez a hasznos téli járó eszköz ne csak mulatságra, hanem gyakorlati haszonra is annál alkalmasabbá váljék.

Chernel István.

EGYVELEG.

* A legmagasabban fekvő alagút Peruban van Galera város mellett, az Andes-hegylánczánál. Galera város 5000 méter magasságban van a tenger színe felett, maga az alagút 200 méterrel feljebb van, mint az örök hó határa s körülbelül 1000 méter hosszú.

* Az ideges szívdobogást a párisi «Journal de Santé» állítása szerint igen egyszerűen lehet megszüntetni oly módon, ha a fejet erősen lehajlítjuk s a karokat lecsúszasztjuk, midáltal a test felső részébe vértolulás támad. Tiszán ideges szívdobogás esetén e mozdulatok után rögtön visszanyeri rendes működését, különösen, ha a kísérlet alatt a lélegzéstől is abba hagyjuk.

* A német császár születésnapja a jelen évben péntekre esett s ezért a strassburgi katolikus püspök külön körrendeletben szüntette meg erre a napra a böjtöt; hogy a hívők az ünnepi lakomákon részt vehessenek.

* Távirat forgalom. 1891-ben Európában 207.5 millió, a többi világ részében 88.5 millió táviratot adtak fel összesen 98,465 állomáson, melyek közül azonban igen sok nem volt a közönség használatára megnyitva.

* Mesés gyorsaságu villamos vasút épül Chicago és St. Louis között. Az egész utat 3 óra alatt teszi meg, úgy hogy egy órára 160 kmnyi út jut. A kocsi, mint a budapest-bécsi villamos vasutnál terelvek, szivar-alakuk lesznek s mindeniknek külön elektromotorja lesz.

* A jövő városának kiállítását tervelik már most a párisi 1900-iki világkiállításra. Ez az új kiállítási tárgy minden tekintetben azt tüntetné fel, minők lesznek jövőben a városok, ha a jelen kornak találmányait s különösen az electrotechnikát teljes mértékben kihasználják. Az így létrejött mintaváros a kiállítás végével is megmaradna s Páris egy új városrészének képezné magvát.

* Megfagyott virágok. Egy újzealandi kertész kísérletet tett friss virágokat jégben küldeni Londonba, épen úgy, mint a marhahússal szokták tenni. A vízzel telt pléhdobozba zárt s megfagyosított virág gyönyörűen érkezett meg; az átlátszó kristályban a chrysanthemum pompás virága minden legkisebb árnyalata észrevehető lett.

* A japáni mikado parlamenti bizottságot küldött ki annak kikutatására, hogy miért kisebbek és gyengébbek a japánok, mint az európaiak. A bizottság az okot az életmódban találta, különösen, hogy a japánok csak rizst, halat és növényeket esznek s ezért most a húseledel nagyobb elterjesztését sürgetik.

* A legnagyobb tisztí fizetése Európában az angol lord-kancellárnak van 100.000 arany forint, a német birodalmi kancellár már csak 27.000 frtot kap, bár a kontinensen neki van legtöbb fizetése. Az angol miniszterek különféle, 20—50.000 forint fizetést kapnak, a francziák 15.000-et, a poroszok 16.000-et. Általában Angliában vannak a legnagyobb fizetések, itt még az udvarhölgyek is évi 5000 frtot kapnak (régebben csak 3000-et), mely összeg különösen ruhára szükséges, mivel az etikette szerint udvarhölgy a királynő előtt legfeljebb kétszer jelenhetnek egy és ugyanazon ruhában.

* A leghosszabb alagút a Creton-féle vízvezeték, mely a Creton völgyzorosostól a Harlen folyóig mintegy 53 km. hosszúságban viszi New-York ivóvizét. Az alagút 4.1 méter széles és ugyanily magasságú.

* Új bor. Heilbronn württembergi városban dr. Möhl kezdeményezésére társaság alakult, mely a rhebarbara növény levélzárainak nedvéből bort készíti. A bor állítólag a cöte d'or borjá izéhez hasonló s sokkal kevesebbe kerül, mint a szőlőből nyert bor.

MARGIT POROSZ HERCEGNŐ ÉS FRIGYES KÁROLY HESSZENI HERCEG ESKÜVŐJE BERLINBEN.

A NÉMET CSÁZÁR HUGÁNAK ESKÜVŐJE.

A német császár legifjabb hugának, Margit hercegnőnek, Frigyes Károly hesszeni herceggel való egybekelése alkalmából Berlinben jan. 25-én végbement lakodalmi szertartások részletei közül képekben is bemutatunk ezuttal kettőt.

Az ünnepségek kezdete a menyasszony anyjának, Frigyes császár özvegyének palotájában történt, midőn a polgári házassági szerződést kötötték meg, Wedel porosz miniszter előtt. Itt Henrik porosz herceg s a hesszeni örgróf voltak a tanúk. Az egyházi szertartás délután öt órakor a királyi palota kápolnájában történt. A fejedelmi vendégek néhány kitünőséggel felőrával előbb a nagyteremben gyűltek össze, hol a királyi kincstár őrei bevitték a hercegnői koronát, melyet a császárné a szokásos szertartások között tett fel a menyasszony fejére. Ezután megindult a lakodalmi menet a lovagteremben, képtáron s a fehér-termen át a kápolnába, hol Dryander udvari káplán vezette őket az oltár elé. Legelől ment az özvegy császárné, mint örömanya, mellette egyfelől fia: a német császár, másfelől a hesszeni választó-fejedelelem, utánok haladt Viktória, a jelenlegi német császárné, a szász király és az orosz trónörökös kíséretében. Majd a hesszeni fejedelem nejét kísérte az edinburghi herceg és a badeni nagyherceg, végül a badeni nagyherceg neje ment a hessen-darmstadti nagyherceggel és Connaught angol hercegnővel. A menyasszony udvari hölgyek kíséretében érkezett meg. A fejedelmi vendégek félkörben foglaltak helyet az oltár körül s állva hallgatták végig az egyházi szertartást. Mikor a jegygyűrűt kicserélték, a palota közelében levő Lustgartenban elhelyezett testőrségi tűzerek 12 ágyból három üdvözlést tettek.

Esküvő után a fejedelmi pár és vendégek visszatértek a nagy-terembe, hol az új pár az üdvözlőket fogadta. Majd az egész társaság a fehér-terembe ment át, hol az új pár a német császári párral együtt a trón-mennyezet alá állott s előttük vonultak el az egyes főurak és vendégek zeneszó mellett. A lakodalmi ebéd a lovagteremben volt, hol a császár a menyasszony jobbán ült, balján pedig a völgegy és körülöttük a fejedelmi vendégek. A császár felköszöntött is mondott az új pár egészségére. Lakoma végével az egész társaság visszatért a fehér-terembe, hol a szertartásszerű fátyaltáncot járták el, a mint azt képünk is bemutatja. A királyi udvar főtisztjei, kikhez számítják Németországban rész-

ben az állami minisztereket is, Eulenburg gróf vezetése alatt párosával vonultak el az új házasság előtt, mindegyik egy-egy nagy viaszfátyalt tartva kezében. Inkább körmenet volt ez, mint tánc. Az új pár fátyalt apródk tartották, kik a fátyaltánc végével az új párt lakszobáikba elkísérték. A hercegnő fejéről ekkor levették a koronát s ünnepiesen átadták a kincstár őreinek s az udvari hölgyek emléktárgyakat osztottak szét. Kévéssel 10 óra előtt az új házaspár elutazott Berlinből Potsdamba s ezzel az esküvő szertartása véget ért.

A LÁBSZÁNYKÓ HASZNÁLATA A HADSEREGBEN.

Katonai munkatársunktól.

Moltke tábornagy, ki az 1870/71-iki nagy események után folyvást egy orosz-német háború eshetőségével foglalkozott, halála előtt egy évvel télen idején, mint közönséges turista Norvégiába indult. Rokonai és katonai környezete a testileg már gyakran gyengélkedő hadvezért szándékáról le akarták beszélni, mire Moltke azt felelte, hogy kötelességének tartja nagy nyugdíjáért legalább részben megszolgálni.

Moltke három hét múlva tért vissza Norvégiából, hol senki sem sejtette ott jártát. A következő télen Moltke utódja, gróf Waldsee vezérkari főnök rendelete folytán Spandauban és Glatzban egy katonai lábszánykózó tanfolyam lön berendezve, és jelenleg a porosz sereg lövésdandárjaiban minden arra való ember ép úgy tud bánni a lábszánykóval, mint a svéd és norvégiai híres katonai lábszánykózók.

Ezért járt Moltke «privata diligentia»-ból télnék idején Norvégiában.

A dolog annak idejében természetesen nagy figyelmet keltett Szent-Pétervárott, mire a láb-

MINISZTEREK PÁRLYATÁNCZA A NÉMET CSÁZÁR HUGÁNAK MENYEGZŐI ÜNNEPÉN.

A királyné e kemény és zord telet Spanyolországban töltötte, hol nagy kirándulásokat tett. Ő felsége még mindig Barcelonában van, honnan valószínűleg e hó 11-én utazik a Miramare-yachtton Marseillebe.

Ferenc Ferdinánd főherceg utazása. Bombay-ból jelentik, hogy a «Kaiserin Elisabeth» hajó január 14-én hagyta el Colombót és harmadfélnapi kedvező utazás után Bombay-ba érkezett, hol a főherceget ünnepélyesen fogadták.

Személyi hírek. Gyulai Pál, súlyos betegségéből teljesen felépült, de az orvosok megtiltották neki az erősebb szellemi munkával való foglalkozást s azt ajánlották, hogy legalább öszig pihenjen.

A budavári honvédszobor és a hölgyek koszorúja. Budapesten Gáspár András 48-49-iki tábornok özevényének az elnöke alatt hölgybizottság alakult, mely elhatározta, hogy az országos honvédmémlékre a leleplezéskor 1893 május 21-én művészi bronz babékoszort helyez s erre a célra országos gyűjtést indít meg.

A farsang. A rövid farsang utolsó hetén összerolódtak a vigalmak. Közönség azonban mindenfelé jutott. Febr. 4-ikén az «Athleta báli» folyt le a redout termeiben. A lady patronesse gr. Károlyi Istvánné, leányával, Melinda grófkisasszonnyal együtt jelent meg.

Szerkesztői mondanivalók. Hőfőhár akác virága. Kérdés. Van mindkettőben gondolat s ha nem egészen új is, de mindenesetre olyan, mely átértes magyát képezheti egy lyrai költeménynek.

Itélet a Panama-pörben. Panama-botrány első pörében, melyet a társaság igazgatói ellen család

miatt indítottak, e hó 9-ikén hirdették ki a lesújtó ítéletet Párisban. Az öreg Lesseps Ferdinánd, a fényes multu, 88 éves aggastyán, kit súlyos betegsége következtében nem állították a törvény sorompói elé, szintén az elítéltek közt van.

Lesseps Ferdinándot és Lesseps Károlyt család és bizalommal való visszalés miatt 5-5 évi fogságra és 3000 frank pénzbüntetésre, Fontanet és Cottut hasonlóképen család és bizalommal való visszalés miatt 2 évi fogságra és 3000 frank pénzbüntetésre és Eiffelt bizalommal való visszalés miatt 2 évi fogságra és 20,000 frank pénzbüntetésre ítélték.

Renan özevénye. A francia kormány törvényjavaslatot terjeszt a képviselőház elé, mely Renan író és akadémikus özevényének élethossziglan 6000 frank évi nyugdíjat biztosít.

HALÁLOZÁSOK.

KACZVINSZKY VIKTOR, a jászóvári premontrai kanonok-rend prelatusa, a főrendiház örökös tagja, a magyarországi premontrai rend főhelynöke, aranyismis pap, meghalt Jászón, e hó 5-ikén este, 76 éves korában.

ERŐDI DANIEL, nagy-kikindai gimnaziumi tanár, ismert író, kitől lapunk is közölt költeményeket, a «Kikindai Közöny» szerkesztője, elhunyt Nagy-Kikindán, özevényt és négy árvt hagyva maga után.

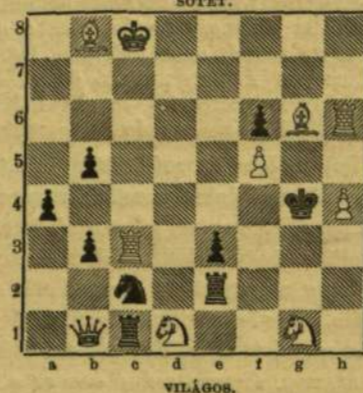
ELHUNYKAT MEG A KÖZELEBBI NAPOK ALATT: dr. VÁRADY BELA, fővárosi ügyvéd, az új országház építő bizottságának jogtanácsosa, a dunamelléki reform. egyházkerület világi jegyzője, a pesti egyházmegye tanácsbírája, ügyésze és presbitere, Budapesten. Ribáry József miniszteri tanácsos, főrendiházi tag, vejét gyászolja az elhunytban.

Henneberg G. (os. kir. ndv. szállító) selyemgyára Zürichben, privát megrendelőknek közvetlenül szállít: fekete, fehér és színes selyemszöveteket, méterenként 45 krtól 11 frt 65 krig, postabér- és vámtmentesen, sima, csikos, koczkázott és mintázottakat, damasztot stb. (mintegy 240 különböző minőség és 2000 különböző szín s árnyalatban). Minták postafordulóval küldetnek. Svájcba ezimzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. (1)

SAKKJÁTÉK.

1760. számú feladvány. Mackenzie A. F.-től.

(I. díjat nyert.)

Világos indul s a harmadik lépésre matot mond.

KÉPTALÁNY.

A «Vasárnapi Ujság» 5-ik számában közölt képtalány megfejtése: Ki sok után nyúl, egyet sem fog.

Heti naptár, február hó.

Table with columns for Day, Catholic and Protestant, Greek-Orthodox, and Israelite. Lists religious events for February.

Felelős szerkesztő: Nagy Miklós. (L. Egyetem-tér 6. szám.)

Henneberg G. (os. kir. ndv. szállító) selyemgyára Zürichben, privát megrendelőknek közvetlenül szállít: fekete, fehér és színes selyemszöveteket, méterenként 45 krtól 11 frt 65 krig, postabér- és vámtmentesen, sima, csikos, koczkázott és mintázottakat, damasztot stb. (mintegy 240 különböző minőség és 2000 különböző szín s árnyalatban). Minták postafordulóval küldetnek. Svájcba ezimzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. (1)

A Magyar orsz. közp. takarékpénztár XXI. rendes közgyűléset

1893. évi február hó 25-én, d. u. 4 órakor az intézet helyiségében (IV., Deák Ferenc-utca 7. sz., I. em.) tartja meg.

Napirend:

- 1. Az igazgatóság jelentése.
2. Zárszámadások előterjesztése a felügyelő bizottság jelentésével.
3. Mérleg megállapítása, nyeremény felosztása és kifizetés iránti határozathozatal.
4. Igazgatósági indítvány a részvénytulko felemelése iránt 2000 darab részvény kibocsátása által.
5. Alapszabályok módosítása.
6. Három igazgatósági és egy felügyelő-bizottsági tag választása.

Azon t. részvényesek, kik ezen közgyűlésen részt venni szándékoznak, sziveskedjenek részvényeiket az alapszabályok 24. §-a értelmében* f. évi február 22-ig d. e. 12 óráig az intézet pénztáránál letenni, mely alkalommal a mérleg is rendelkezésre álland.

Az igazgatóság.

* 24. §. Közgyűlésben részt vehetnek mindazon részvényesek, kik három nappal a közgyűlés megtartása előtt a 10 nem járt részvényekkel együtt oly részvényt tesznek le a társaságnál, mely legalább két hóval előbb iratott a leterő saját nevére.

A «Franklin-Társulat» kiadásában Budapesten megjelent és minden könyvtáránál kapható: BALLAGI MÓR. MAGYAR-NÉMET NÉMET-MAGYAR KÉZI-SZÓTÁR. Magyar-német rész. Ára füzve 2 frt 50.

EZREK MENNEK CARLSBADBA, hogy rossz gyomrukát kireperálják és újra jól emésztessenek és erre elköltönek - néha hiába, egy vagyont; pedig ezt a célt otthon könnyelműen, kevés költséggel elérik a «PEPSIN-BOR» használata által, mely az ételt megemésztési segítő és a gyomrot rövid időn tökéletesen helyreállítja. - Az én pepsinborom kedves ize, és hatása ki nem marad. Egy üveg ára 1 frt 30 kr., 5 üveg franco küldve 6 frt. Rozsnyay Mátyas, gyógyszerész, művegyészi laboratoriuma Aradon. Ugyanott kapható: Vasas chinabor. 1 üveg 1 frt 20 kr., 5 üveg franco küldve 6 frt és Serall-arozkenőcs szoptól ellen egy tégely 70 kr., franco küldve 1 frt 5 kr. 4715

A HAJ és SZAKÁL SZINE vissza szerethető az „Eau de Kala“ segélyével. Teljesen ártalmatlan, a haját és szakált erősíti s 15 napon át való használat mellett visszazadja annak eredeti szinét. Barna, gesztenyeszín és világos barna ára 4 frt, fekete és szőke ára 5 frt. Magyarországi főraktár: Budapest, király-u. 12 Török József gyógyszerész.

WEINWURM ANTAL tenykepész első magyarországi chemigraphiai műintézete Budapest, IV., Karoly-utca 3. készíti mindenemű czinkedését díszot autotypia, phototypia, chemigraphia és chro-motypia után. Alaprajzok, térképek, hi-lózatok fotolithografiai úton a legúj-nyosabban sok-szorosítottatnak. Külön bevezetés hárzonkivül való fényképfelvételekre.

A Franklin-Társulat kiadásában Budapesten megjelent és minden könyvtáránál kapható: A LEGSZEBB. VIGJÁTÉK HÁROM FELVONÁSBAN. Írta BARTÓK LAJOS. Ára füzve 1 frt. - Diszkötésben 1 frt 60.

Hölgyek véteznak, kik meg nem hozták, szeplős, májfolt, terhességi foltok, bíbrirok, börtakák, orr- és arcvörösség, pattanások, ráncok, himlőhelyek, napbarnulás ellen a felhímulhatlan hírnemes, legkedveltebb, mérgetment, belügyminiszterium 26971/1889. számú végzésel engedélyezett, oroszlag megvizsgáló Lillom arzenokent. Lillom arzenokent szőplős és szőplőmájfolt szőplőtől, e 3 szeplős, rövid megelző idő alatt az arcz oly tisztá lesz, mint a napfény, egy egész készlet nagy adagokból összeállítva 2 frt 80 kr. Lillom arzenokent, az az egyetlen, melytől a börtakák nem képződnek, fehér, rózsás és krémszínben, 60 kr. Szőrtört, melytől a szőr azonnal eltűnik, egész készlet 3 forint. Hajhullás elleni szesz és haj-növesztő kenőcs egész készlet 1 frt 30 kr., nagy adagokból összeállítva 2 frt 40 kr. Övök mindenkit oly hirdetésről, melyen a m. kir. belügyminiszteri végzés száma rinos hivatkosva. Mert ily hirdetések szedel 5 szőplős-zereket kínálnak, melyek nem tudományilag állítanak elő és ártalmasak. - A mérgetmentes valódi szőr egyedül kapható utányt mellett, Kubis Ilona urnónél, Budapesten, VIII., Or-utca 10. I. emelet 11.

JUST & TÁRSA, Bécs XII/2 pléh szelence s 4 kilo tiszta silyban, bérmentre, a birodalom minden postállomására frt 2.50 posta-után-vétel. 25 vagy 50 kilo köbölben, s 40 illetve 35 krajvárlíkiónt Bécsből v. Zámból (Budilyben) szállítanak. Termékeknek hisz csomagolásuk.

Legjobb és Leghírneveesebb Pipere Hölgypor La VELOUTINE Különleges Rizspor BISMUTTAL VEGETITIV CH. FAY, ILLYSZTERESI PARIS - 9, rue de la Paix, - PARIS

1893. febr. 194. sz. 1893. febr. BUDAPESTI SZEMLE A M. Tud. Akadémia megbízásából szerkeszti GYULAI PÁL. TARTALOM:

- A vezérek kora Gézág. - Pauler Gyulától.
Eltösesodás és magyarosodás Hontmegyében. - Kőrösi Józseftől.
A mesterséges eszről. (II.). - I. S. K.
Byron Don Juanja magyarul. - Haraszi Gyulától.
Colette fogadalma. Regény. (II.). - Schultz Johanna után, francziából - L. N.
Költőmennyiség társulat téli műtárlata. - Fittler Kamilltól.
Apóca mint pedagógus. - Heinrich Gusztávtól.
Értesítő. Br. Kemény Za. összes beszédei. - r. - A kereskedelmiügyi miniszter 1891. évi működéséről. - T. N. - Chupnet A. J. J. Rousseau. - ml. - Kőrösi S.: Olasz-magyar grammatika. - p-i. - Smythe Palmer: The perfect gentleman. - T. N. - Kemény F.: Az egységes közkönyvtár és nemzeti kultúránk. - ó. - A Budapesti Hirlap és gróf Széchenyi István. - Gy. P. - Új magyar könyvek.

Megjelen évenként 12-szer 10 füvnyi havi füzetekben. Előfizetési ára bérmentes küldéssel egész füve 12 forint, félfüve 6 frt.

Franklin-Társulat magyar irod. intézet és könyvnyomda Budapesten.

HYGEA hajbalzsam. E hasonlíthatatlan készítmény szeplős, szeplős és tisztítja a haját; óva hajtja a fiatalos szinét és szépségét vissza. Nem festőszer - hanem hatása a hajgyökérrre működik. Orvosi tekintélyűvel ajánlja. 1 palacska frt 2.50. - Próbá-ügvege frt 1.50. Segélyül előfizető Védjegy. Dimitrijevič S., gyógyszerész, Aracs (Bánát).

Helgolandi fogcseppek egy pillanat alatt megszüntetnek bármily természeti fogfájást és fülzúgást. - Egy üveg ára 50 kr. Nádassy-szajviz és fogpor a legelső idők óta megszüntetik a rossz fogaktól eredő fogfájást, kellemetlen szagot, a sárga fogakat hófehérre teszik. 1 üveg ára 40,70 és 1.50 kr. A fogpor 40kr. Főraktár: Terstyánszky K. gyógyszerészház, Erzsébet-kerület II. sz. Török József és Fausser gyógyszeri. Weruda, Thalmsayer és Detsányi gyógyszerészek és minden nagyobb gyógyszerészházban. Valódi csak akkor, ha nevemmel van látva. Nádassy Terstyánszky.

ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSULAT BUDAPESTEN. 1. A mezőgazdasághoz egyáltalában szükséges összes saját hazai gyártmányu, elismert kitaláló gépeit és talajmívelés eszközeit ajánlja. 2. Minden a gazdasági gépszakmába vágó felvilágosítással és tanácsal szívesen és díjmentesen szolgál. 3. Az összes gyártmányait magában foglaló képes árjegyzékét kívánatra készséggel megküldi. 4. A gyártelep Budapesten, külső váci-út 7. szám alatt van és annak megtekintése érdeklődőknek készséggel megengedtetik. Levél-czim: ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSULAT BUDAPESTEN.

Szenzációt keltő újdonság! Szobalásza! A legkedveltebb hangszor. Edág. Aladtól 100,000 darab. Csak akkor valódi, ha törvénnyel védett hanglő készülék van ellátva. Zenéhez nem értők is a 6 manuales segélyvel tényleg egy óra alatt megtanulhatják hang-gyármester és tanító nélkül. Hangja csodálatos keltő. Az iskolával, dalokkal, gyűjvel, kulcsal, karommal együtt 10 frt, ehhez 65 népdal és kavicsok 1 frt 20 kr. (mintegy 240 különböző minőség és 2000 különböző szín s árnyalatban). Minták postafordulóval küldetnek. Svájcba ezimzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. (1)

BUDAPESTI CZÉGEK.

KOLLERICH PAL ÉS FIAI
első magyar 4999
sodronyszövet-fonat és
szitaárú-gyára
IV., Ferencz József-rakp. 21.
Ajánlja számos kiállításon első
díjakkal kitüntetett gyártmányát

Fényképezési készülékeket
műkedvelők számára, legújabb utá-
távosveket kitűnő szemüvegeket
és orrcsipeszket, megvizsgált maxi-
mal-lábméreteket, Anzerold (lég-
szulymérőket) szabálmazott rajz-
eszközöket ajánl
CALDERONI és Társa Budapest.

Fájós lábakra
ajánlom készítményeimet
GERÓ ADOLF
cipész mester
V., Fűrdő-utca 2. sz.
Dianafürdő-épület.

Legmagasabb
PÉNZ-KÖLCSÖNÖK
SORSJEGYEKRE
és egyéb
ERTÉKPAPIROKRA
előzőbb mint bárhol kaphatók

Toronyórákat
legelőbban, legújabb és legob-
ban készíti:
Mayer Károly L.
Óragyára,
Budapest, VII., Kazinczy-u. 3.
Képes árjegyzékek bérmentve.

KÖZPONTI
VÁLTÓ-ÜZLET RÉSZV.-TÁRSASÁG
IV., Bécsi-utca 4. szám,
legelőnyösebben vesz és elad mindennemű érték-
papirokat és pénzemeket.

SCHACHNER JÓZSEF A.
Budapest, Nádor-utca 15
Kétszersült-, biscuits-, tész-
törmény-, Graham-kenyér-, torta-
és salón-cukorka-gyára.
Védjékre megrendelések jutányosan
eszközöltetnek. 5048

KORMOS GYULA
ÉS TÁRSA
bank- és váltó-üzletében,
BUDAPEST,
V. Dorottya-utca 5. szám.

TESTORY ÉS FIA
csak váci utca 24.
ajánlják dúsgazdag diszműárú-raktárukat
a legelőbb árak mellett.
Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Az 1890: XIV. törvényozikk alapján létesített
**MAGYAR IPAR- ÉS
KERESKEDELMI BANK-
RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG.**
Budapest, V., nádor-utca 4. sz.
Teljesen befizetett részvénytőke 5,000,000 frt.
V-VI. ker. fiókosztály VI-VII. k. fiókosztály
Podmaniczky u. 2. Teréz-körút 2.
(Váci-körút sarkán.) (Király-utca sarkán.)

KÜHNE E.
gazdasági gépgyára Mosonban
Legjobb és legelőbb sorvető-gépek,
már is 12,600 példányban elterjedve.
Mindennemű gazdasági gépek nagy választékban!
Főraktár: Budapest, VI. ker., váci körút 21-ik szám.

VÉRTESSI SÁNDOR
ndv. illatszertár „Vénshosz”
Krisztof-tér 8. sz. a. Budapest.
Ajánlja gazdagon felszerelt illat-raktárát, mindennemű angol és
francia illatszereket, hajkenőcs, olaj- és szappan-neműeket,
ugyaníte nagy választékban bel- és külföldi tolette-cikkeket.

FOGAK
darabja 1 forint 50 kr.
APFEL fogműtermében
Budapest, Erzsébet-tér 10. szám,
Deák-tér sarkán.

Kézesség mellett
fogak dőlja frt 1.50.
fogak dőlja frt 1.50.

TÉA, RUM
COGNAC!
3 üveg 1/10 *** 5 frt
5 liter cognac 8 frt
11. Jamaica-rum, 1/2 kilo kara-
ván-tén eredeti kínai-doboz-
ban, 1 kilo fin. vegyes tész-
törmény, 1 üveg 1/10 *** cognac,
mindössze 6 frt
és pedig bérmentve, oszma-
lás és szállítással együtt,
Sárkány Józsefnél,
Budapest, Erzsébet-körút, 54.

Fénykép
műtermek
DIVALD KÁROLY FIAI
hatvani utca 1. szám.

LATZKOVITS A.
(Budapest, váci-utca 22)
specialis készítője jó szabású férfi-ingeknek
dús választék francia és angol férfi-divat-
és finom szövött áru cikkekben.

Kések, ollók, beretvák
feltétlen készesség mellett legelőbb
gyári áron
Schubert János P.
készműves és kőszőrös m.
Budapest IV. Gránátos u. 3.
Hatvani u. sarkán.
Javitások és vidéki megrendelések
gyorsan teljesítetnek.

Alapított 1867-ben
Benedek Gábor és testvére
ékszerészek és órásk,
BUDAPEST,
hatvani utca 17.
Árjegyzék
bérmentve küldetik

KERTÉSZ TÓDOR
bel- és külföldi
műiparúrak raktára.
BUDAPEST
Dorottya-utca 1. sz.
Kíváratra új nagy képes ár-
jegyzékek bérmentve küld.

KLÖSZ GYÖRGY
MŰSZAKI MŰINTÉZETE
Budapest, IV., Hatvani-utca 18. sz.

Hirdetések elfogadtat-
nak a kiadó-hivatal-
ban, Budapest, IV.,
egyetem-utca 4. sz. a.

NAGY IGNA CZ
pincze felszerelési üzlete
Károly-körút 9. sz. a.
Nagy raktár: dupla erős
palackokban, parafaduga-
szok stb. Képes árjegyzék
kiváratra bérmentve.

Legújabb! 4802 Legújabb!

„Intona”
• (Ariston) acélhangokkal •
váltatható érezéskapokkal és korlátlan
műszorral. — Ezen új találmány hangszere minden
előzetes tanulmány és zeneismeret nélkül száz meg száz
széleskörű zenei műveket lehet játszani.
Ára 12 frt, a kórtalpok dréja 30 kr.

Sternberg Ármán és Testv. ingeny és bérmentve!!
Hangszer-Ipar. Harmonikáról
ról külön árjegyzék. Budapest, VII., Kerepesi-út 36. sz. külön képes árjegyzék.

Kérje Ön a pompás
CRAB APPLE BLOSSOMS
(Vadalma-virág)
illatszert, melyről
az „Argonaut” így ír:
„A legelőbb
széleskörű illat-
szer, melynek sikerült
rövid idő alatt
minden más illat-
szert London, Pa-
ris és New-York
magas hőgyógy-
ászatának bontó-
ból kiszorítani.”
Egyedül készítő:
„Crown Perfumery Co”
177 New Bond Street, London,
és kapható minden nagyobb illat-
szer-üzletben. 5036

!!Nincs többé köhögés!!
MELL- ÉS TUDÓBAJ ELLEN!
Dr. med. Fáykiss Szepesi Kárpáti Növénykivonata.
Egy üveg ára használati utasítással 75 kr.
Czukorka Tea
1 dobozal 35 kr. Egy csomaggal
1 csomag 20 kr. 1 csomag 20 kr.

!!Nincs többé fejfájás!!
D. Götz
„Migraine-pora”
huszonöt év óta egyoldalu, ideges,
rheumászerű, sőt gyomorból szá-
mazó fejfájás ellen a legelőbb siker-
rel használtatott, mit több ezere
menő köszönet-nyilvánítás bizonyít.
Utolsó időben a
MADRIDI UDVAR
és Baross Gáborné ő exzellenziája feltűnő er-
edménnyel használta. Egy doboz ára használati utasítással
2 frt. 1 kis próba-doboz 1 frt. Eredetiben kapható Fáykiss
József nagy Krisztof-hoz címzett gyógyszerüzletében
Budapesten, továbbá Török József gyógyszerüzletében,
Király-utca. — Posta megrendelések azonnal eszközöltetnek.

PSEPHOFER J.-féle gyógyszer-tár
Bécsben, I. kerület, Singerstrasse 15. szám alatt „zum goldenen Reichsapfel”
vértisztító labdaccai
melyeket azelőtt „Egyetemes labdacok”-nak neveztek jogosan megér-
demlik az utóbbi nevet mivel ezek a labdacok nagyon sok betegségben használhatók
kittűnő hatással. Ezek a labdacok sok évtized óta vannak általánosan elterjedve és ke-
vés olyan család van, mely egy kis készletet ne tartana otthon ebből a kittűnő házi-
szerből. Számos orvos ajánlja ezeket a labdacokat házi-szernek különösen ama bajok
ellen, melyek rossz emésztés és székrekedés által támadnak, u. m.: epikerin-
gés zavara, májba, bélgyengesség, feltűjódások, az agyban való vértolul-
lás, aranyér eseteiben stb. Vértisztító tulajdonságuknál fogva kitűnő jó hatással
vérszegénységben és az ebből eredő betegségekben: sápadtságban, ideges
fejfájásban stb. A vértisztító labdacok hatása enyhe, fájdalmat nem okoznak és így
a leggyöngyűbb betegek és gyermekek is bizvást bevehetik.
Ezen vértisztító labdacok több mint 100 év óta tiszta és hamisítatlan minőségben
kaphatók az arany birodalmi almához címzett gyógyszerüzletben Bécsben Singer-
strasse 15. szám a., és egy 15 szem labdacot tartalmazó doboz (skatulya) ára 21 kr.
o. é. Egy csomag, melyben 6 doboz van, 1 frt 5 krba kerül; bérmentelen utánvételi
küldésnél 1 frt 10 kr. Egy csomagnál kevesebb nem küldetik el.
Az üszeg előbbi beküldésénél (mi legelőbban postautalványonval eszközöltetik)
bérmentes küldéssel együtt: 1 csomag 1 frt 25 kr., 2 csomag 2 frt 30 kr., 3 csom-
ag 3 frt 35 kr., 4 csomag 4 frt 40 kr., 5 csomag 5 forint 20 kr. és 10 csomag
9 frt 20 krba kerül. — E kívül még mindennemű megbízások elfogadtatnak s a
leggyorsabban és legelőbban teljesítetnek az arany birodalmi almához cím-
zett gyógyszerüzletben: Bécs, Singerstrasse 15. sz. a.
Csak azon labdacok valódiak, melyeknek használati utasítása
J. Pserhofer aláírásával van ellátva és ezen aláírás minden doboz
fedelén erősen van nyomtatva. Raktár Budapest, Török József
gyógyszerüzletben, Király-utca 12. sz. a. 5144

VÉR-NARANC
Mandarin frt 2.40
Citrom frt 2.20
Narancs frt 1.90
Narancs, jeruzsal. 2.—
5 kilós kosarakban,
bérmentve.
Enrico Hübel, Triestben.

Az arcz szépségét
legbiztosabban megszerzi és fentartja
**Leichner
zsirpora**
és
Leichner hermelin-pora
E híres arczporok a legmagasabb női körökben s a legelső művésznők által
előszeretettel alkalmaztatnak; a bőrt éles vagy poros levegő ellen megvédik,
s fiatalos, viruló kinézetet adnak neki. Csak zárt szelencékben a gyárban:
Berlin, Schützenstrasse 31 és minden illatszerekereskedésben.
Ovakodjunk az utánzatoktól. 5130
LEICHNER L., illatszere-vegyész, s kir-
óvári színház szomszéga.

VASÁRNAPI UJSÁG

8. SZÁM. 1893. BUDAPEST, FEBRUÁR 19. 40. ÉVFOLYAM.

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és egész évre 12 frt
POLITIKAI UJDONSÁGOK együtt félévire 6 *
Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG egész évre 8 frt
félévire 4 *
Csupán a POLITIKAI UJDONSÁGOK egész évre 5.—
félévire 2.50
Külföldi előfizetésekhöz a postallag
meghatározott vidéki leosztandó.

RAKOVSKY ISTVÁN,
az állami számvéviszék elnök-jelöltje.

LUKÁCS LÁSZLÓ,
a pénzügyminiszterium új államtitkára.

BÁRÓ JÓSIKA SÁMUEL,
a belügyminiszterium új államtitkára.

GRÓF ANDRÁSSY GYULA,
a belügyminiszterium új államtitkára.

Az új államtitkárok arczképeit Ellinger Ede fényképei, Rakovszky István arczképét Rakovszky Géza fényképe után metszette Morelli Gusztáv tanár.